

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2025. gada 16. jūnijā
(OR. en)

10300/25
ADD 2

Starpiestāžu lieta:
2025/0162 (NLE)

AELE 53
CH 19
MI 400

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 13. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 309 annex
Temats:	PIELIKUMS dokumentam Priekšlikums Padomes Lēmumam par to, lai noslēgtu plašu nolīgumu kopumu ar mērķi konsolidēt, padziļināt un paplašināt divpusējās attiecības ar Šveices Konfederāciju

Pielikumā ir dokuments COM(2025) 309 - Annex 2.

Pielikumā: COM(2025) 309 annex 2

Briselē, 13.6.2025.
COM(2025) 309 final

ANNEX 2

PIELIKUMS

dokumentam

Priekšlikums Padomes Lēmumam

**par to, lai noslēgtu plašu nolīgumu kopumu ar mērķi konsolidēt, padziļināt un
paplašināt divpusējās attiecības ar Šveices Konfederāciju**

NOLĪGUMA STARP
EIROPAS KOPIENU UN
ŠVEICES KONFEDERĀCIJU
PAR GAISA TRANSPORTU
GROZOŠAIS PROTOKOLS

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk “Savienība”,

un

ŠVEICES KONFEDERĀCIJA, turpmāk “Šveice”,

turpmāk –“Līgumslēdzējas puses”,

ŅEMOT VĒRĀ Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā un stājās spēkā 2002. gada 1. jūnijā (“Nolīgums”),

ATZĪSTOT civilās aviācijas izšķirošo nozīmi pasažieru, kravu un gaisa pasta savienotības nodrošināšanā,

TĀ KĀ Līgumslēdzējas puses ir vienojušās par plašu divpusēju paketi, kas cita starpā ietver šā Nolīguma Institucionālo protokolu, lai stabilizētu un attīstītu savstarpējās attiecības ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice,

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT Līgumslēdzēju pušu kopīgo apņemšanos saistībā ar plašo divpusējo paketi starp Līgumslēdzējām pusēm attiecībā uz drošu, neapdraudētu, konkurētspējīgu, ilgtspējīgu un inovatīvu civilo aviāciju,

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

1. PANTS

Grozījumi Nolīgumā

1. Nolīgumu groza šādi:

a) Nolīguma 2. pantā svītrot vārdus “kā minēts šā Nolīguma pielikumā”;

b) Nolīguma 15. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Tiesības veikt satiksmi starp vietām Šveicē un vietām Savienības dalībvalstīs piešķir, sākot no pirmās maršrutu sezonas pēc tam, kad ir stājies spēkā Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Grozošais protokols.”;

c) Nolīguma 18. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Jebkādu piemērošanas pasākumu, ievērojot šo pantu, veic saskaņā ar 19. pantu.”;

d) Nolīguma 21. pantu aizstāj ar šādu:

“21. PANTS

1. Ar šo izveido Apvienoto komiteju.

Apvienotās komitejas sastāvā ir Līgumslēdzēju pušu pārstāvji.

2. Apvienotajai komitejai ir līdzpriekšsēdētāji – Savienības pārstāvis un Šveices pārstāvis.

3. Apvienotā komiteja:

- a) nodrošina šā Nolīguma pareizu darbību un rezultatīvu pārvaldību un piemērošanu;
- b) nodrošina forumu savstarpējām apspriešanām un pastāvīgai informācijas apmaiņai starp Līgumslēdzējām pusēm, it īpaši, lai rastu risinājumu jebkādām grūtībām interpretēt vai piemērot Nolīgumu vai Savienības tiesību aktu, uz kuru Nolīgumā dota atsauce saskaņā ar šā Nolīguma Institucionālā protokola 10. pantu;
- c) sniedz ieteikumus Līgumslēdzējām pusēm jautājumos, kas attiecas uz šo Nolīgumu;
- d) pieņem lēmumus, kas paredzēti saskaņā ar šo Nolīgumu, un
- e) īsteno jebkuras citas šajā Nolīgumā tai piešķirtās pilnvaras.

4. Ja tiek grozīts 1. līdz 6. pants, 10. līdz 15. pants, 17. vai 18. pants 7. protokolā par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienības darbību (turpmāk “7. protokols”), Apvienotā komiteja attiecīgi groza pielikuma A pielikumu.

5. Apvienotā komiteja pieņem lēmumus vienprātīgi.

Lēmumi ir saistoši Līgumslēdzējām pusēm, kas veic vajadzīgos pasākumus, lai tos izpildītu.

6. Apvienotā komiteja rīko sanāksmes vismaz reizi gadā pārmaiņus Briselē un Bernē, ja vien līdzpriekšsēdētāji nenolemj citādi. Tā sanāk arī pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses pieprasījuma. Līdzpriekšsēdētāji var vienoties, ka Apvienotās komitejas sanāksme notiek videokonferences vai telekonferences veidā.

7. Apvienotā komiteja pieņem savu reglamentu un nepieciešamības gadījumā to atjaunina.

8. Apvienotā komiteja var nolemt izveidot jebkādu darba grupu vai ekspertu grupu, kas var palīdzēt tās pienākumu izpildē.”;

e) Nolīgumā iekļauj šādu pantu:

“28.a PANTS

1. Neko šajā Nolīgumā neinterpretē kā prasību Līgumslēdzējai pusei darīt pieejamu klasificētu informāciju, izņemot gadījumus, kad tas ir paredzēts Savienības tiesību aktā, kas iekļauts šā Nolīguma pielikumā.

2. Ar klasificētu informāciju vai materiāliem, ko sniedz Līgumslēdzējas puses vai ar ko tās apmainās saskaņā ar šo Nolīgumu, rīkojas un tos aizsargā saskaņā ar 2008. gada 28. aprīlī Briselē noslēgto Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par drošības procedūrām klasificētas informācijas apmaiņai un visiem drošības pasākumiem, ar kuriem to īsteno.

3. Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem norādījumus par datu apstrādi ar mērķi nodrošināt tādas sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzību, ar kuru apmainās Līgumslēdzējas puses.”;

f) Nolīguma 34. pantu aizstāj ar šādu:

“34. PANTS

Šo Nolīgumu piemēro, no vienas puses, teritorijās, kurās piemēro Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (turpmāk “LESD”), atbilstīgi minēto Līgumu nosacījumiem un, no otras puses, Šveices teritorijā.”.

2. Nolīguma pielikumu groza šādi:

a) tekstu zem virsraksta “PIELIKUMS” un virs apakšvirsraksta “1. Aviācijas liberalizācija un citi civilās aviācijas noteikumi” aizstāj ar šādu:

“A IEDAĻA

— Ja vien tehniskajos pielāgojumos nav paredzēts citādi, tiesības un pienākumus, kas paredzēti šajā pielikumā iekļautajos Savienības tiesību aktos attiecībā uz Savienības dalībvalstīm, uzskata par tādiem, kas paredzēti Šveicei. To piemēro, pilnībā ievērojot šā Nolīguma Institucionālo protokolu.

- neskarot šā Nolīguma 15. pantu, ar terminu “Kopienas gaisa pārvadātājs”, kā minēts šajā pielikumā iekļautos Savienības tiesību aktos, apzīmē gaisa pārvadātāju, kurš saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1008/2008 noteikumiem ir licencēts un kura galvenā uzņēmējdarbības vieta un juridiskā adrese, ja tāda ir, ir Šveicē. Jebkuru atsauci uz Padomes Regulu (EEK) Nr. 2407/92 saprot kā atsauci uz Regulu (EK) Nr. 1008/2008.
- Jebkuru atsauci Savienības tiesību aktos, kas iekļauti šajā pielikumā, uz Līguma 81. un 82. pantu vai LESD 101. un 102. pantu saprot kā atsauci uz šā Nolīguma 8. un 9. pantu.

B IEDAĻA”;

- b) pielikuma 2. iedaļā (“Konkurences noteikumi”) ierakstā par Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 ievadfrāzi “Attiecībā uz Apvienošanās Regulas 4. panta 5. punktu starp Eiropas Kopienu un Šveici piemēro šādus nosacījumus:” aizstāj ar vārdiem “Attiecībā uz Apvienošanās regulas 4. panta 5. punktu piemēro šādus nosacījumus:”;
- c) pielikuma 3. iedaļā (“Aviācijas drošība”) ierakstu par Regulu (ES) 2018/1139 groza šādi:
 - i) svīturo šādu punktu:

“Neskarot horizontālo pielāgojumu, kas paredzēts Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu pielikuma otrajā ievilkumā, atsauc uz “dalībvalstīm” Regulas (ES) Nr. 182/2011 noteikumos, kas minēti Regulas (ES) 2018/1139 127. pantā, neuzskata par attiecināmām uz Šveici.”;

ii) iedaļas c) punktu aizstāj ar šādu:

“c)96. pantam pievieno šādu punktu:

“Šveice piešķir Aģentūrai un tās personālam A pielikumā paredzētās privilēģijas un imunitāti, kas balstītas uz 7. protokola 1. līdz 6., 10. līdz 15., 17. un 18. pantu, to oficiālo funkciju ietvaros Aģentūrā. Atsauces uz attiecīgajiem minētā protokola pantiem informācijas nolūkos ir norādītas iekavās.”;

- d) pielikuma 3. iedaļā (“Aviācijas drošība”) ierakstā par Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2019/945 pirmajā daļā vārdus “pielikuma otrajā ievilkumā” aizstāj ar “pielikuma A iedaļas pirmajā ievilkumā”;
- e) pielikuma 3. iedaļā (“Aviācijas drošība”) ierakstā par Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/947 pirmajā daļā vārdus “pielikuma otrajā ievilkumā” aizstāj ar “pielikuma A iedaļas pirmajā ievilkumā”;
- f) pielikuma 5. iedaļā (“Gaisa satiksmes pārvaldība”) ierakstā par Regulu (EK) Nr. 549/2004 svītros šādu daļu:

“Neskarot horizontālo pielāgojumu, kas paredzēts Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu pielikuma otrajā ievilkumā, atsaucies uz “dalībvalstīm” Regulas (EK) Nr. 549/2004 5. pantā vai Lēmuma 1999/468/EK noteikumus, kas norādīti minētajā pantā, neuzskata par attiecināmām uz Šveici.”;

g) pielikuma 9. iedaļas ("Pielikumi") ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

"A. Privilēģijas un imunitāte";

h) Pielikuma A pielikumu un A pielikuma papildinājumu aizstāj ar šā Protokola papildinājuma tekstu.

2. PANTS

Stāšanās spēkā

1. Šo protokolu katra Līgumslēdzēja puse ratificē vai apstiprina saskaņā ar savām procedūrām. Katra Līgumslēdzēja puse paziņo otrai pusei par to iekšējo procedūru pabeigšanu, kas vajadzīgas, lai šis Protokols stātos spēkā.

2. Šis protokols stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc pēdējā paziņojuma par tālāk minētajiem dokumentiem:

- a) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Institucionālais protokols;
- b) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Grozošais protokols;
- c) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Institucionālais protokols;

- d) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Valsts atbalsta protokols;
- e) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Institucionālais protokols;
- f) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Grozošais protokols;
- g) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Valsts atbalsta protokols;
- h) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību Grozošais protokols;
- i) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Institucionālais protokols;
- j) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Grozošais protokols;
- k) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā;
- l) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās;

m) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā.

Sagatavots [vieta], [datums] divos oriģināleksemplāros angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, horvātu, igauņu, īru, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, nīderlandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valodā, un visi teksti ir vienlīdz autentiski.

TO APLIECINOT, pilnvarotie ir parakstījuši šo Protokolu.

(Paraksta bloks, attiecīgi visās 24 ES valodās: “Eiropas Savienības vārdā –” un “Šveices Konfederācijas vārdā –”)

“A PIELIKUMS

Privilēģijas un imunitāte

1. PANTS

(atbilst 7. protokola 1. pantam)

Aģentūras telpas un ēkas ir neaizskaramas. Tajās nedrīkst izdarīt kratīšanu, tās nevar rekvizēt, konfiscēt vai ekspropriēt. Uz Aģentūras īpašumu un aktīviem bez Eiropas Savienības Tiesas atļaujas nevar attiecināt nekādus administratīvus vai juridiskus piespiedu pasākumus.

2. PANTS

(atbilst 7. protokola 2. pantam)

Aģentūras arhīvi ir neaizskarami.

3. PANTS

(atbilst 7. protokola 3. un 4. pantam)

1. Aģentūra, tās aktīvi, ieņēmumi un citi īpašumi ir atbrīvoti no visiem tiešajiem nodokļiem.
2. Uz precēm un pakalpojumiem, ko Aģentūrai tās oficiālai lietošanai eksportē no Šveices vai kas Aģentūrai tiek sniegti Šveicē, neattiecas nekādi netieši nodokļi un nodevas.
3. Atbrīvojums no PVN tiek piešķirts, ja faktiskā preču un pakalpojumu cena, kas ir minēta rēķinā vai līdzvērtīgā dokumentā, kopsummā ir vismaz 100 Šveices franki (ieskaitot nodokļus). Aģentūra ir atbrīvota no visiem muitas nodokļiem, importa un eksporta aizliegumiem un ierobežojumiem attiecībā uz tās oficiālai lietošanai paredzētu priekšmetu importu un eksportu; šādi importētus priekšmetus Šveicē nedrīkst atsavināt par samaksu vai bez tās, izņemot gadījumus, kad tas tiek darīts saskaņā ar Šveices valdības apstiprinātiem nosacījumiem.
4. Atbrīvojumu no PVN, akcīzes nodokļa un citiem netiešajiem nodokļiem piešķir, pamatojoties uz preču vai pakalpojumu sniedzēju uzrādītām veidlapām, kas Šveicē paredzētas šim nolūkam.
5. Nekādus izņēmumus neparedz attiecībā uz nodokļiem un nodevām, kas ir maksājami par sabiedriskiem pakalpojumiem.

4. PANTS

(atbilst 7. protokola 5. pantam)

Šveicē Aģentūras oficiālai saziņai un visu dokumentu sūtījumiem ir tāds pats statuss, kādu šī valsts piešķir diplomātiskām pārstāvniecībām.

Aģentūras oficiālā sarakste un cita oficiālā saziņa netiek cenzēta.

5. PANTS

(atbilst 7. protokola 6. pantam)

Savienības ceļošanas atļaujas, ko izsniedz Aģentūras locekļiem un darbiniekiem, atzīst par derīgiem ceļošanas dokumentiem Šveices teritorijā. Šīs ceļošanas atļaujas ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem izsniedz saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Savienības Civildienesta noteikumos un Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtībā (Regula Nr. 31 (EEK), 11 (EAEK), ar kuru nosaka Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas Civildienesta noteikumus un pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību (OV 45, 14.6.1962., 1385. lpp.), tajā skaitā jebkādi tās turpmāki grozījumi).

6. PANTS

(atbilst 7. protokola 10. pantam)

Savienības dalībvalstu pārstāvjiem, kas piedalās Aģentūras darbā, viņu padomdevējiem un tehniskiem ekspertiem, veicot pienākumus, kā arī dodoties uz sanāksmes vietu Šveicē un prom no tās, ir parastās privilēģijas, imunitāte un atvieglojumi.

7. PANTS

(atbilst 7. protokola 11. pantam)

Neatkarīgi no pilsonības Aģentūras ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem Šveicē:

- a) saskaņā ar Līgumu noteikumiem, kas, no vienas puses, attiecas uz ierēdņu un pārējo darbinieku atbildību attiecībā pret Savienību un, no otras puses, uz Eiropas Savienības Tiesas jurisdikciju domstarpībās starp Savienību un tās ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem, ir imunitāte pret tiesvedību saistībā ar darbībām, ko viņi veikuši, pildot amata pienākumus, tostarp viņu teikto vai rakstīto. Šī imunitāte saglabājas arī tad, kad viņi beiguši pildīt amata pienākumus;
- b) uz viņiem, kā arī viņu laulātajiem un apgādājamiem ģimenes locekļiem neattiecas imigrācijas ierobežojumi vai ārvalstnieku reģistrācijas formalitātes;

- c) attiecībā uz naudas vai valūtas maiņas noteikumiem viņiem piešķir tādus pašus atvieglojumus, kādus parasti piešķir starptautisku organizāciju amatpersonām;
- d) viņiem ir tiesības, pirmo reizi stājoties amatā, bez muitas nodokļiem Šveicē ievest savas mēbeles un sadzīves priekšmetus un tiesības bez muitas nodokļiem izvest savas mēbeles un sadzīves priekšmetus atpakaļ, beidzot pildīt pienākumus attiecīgajā valstī, jebkurā gadījumā ievērojot nosacījumus, ko par vajadzīgiem atzinusi Šveices valdība;
- e) viņiem ir tiesības personiskai lietošanai bez muitas nodokļiem ievest automašīnu, kas iegādāta iepriekšējā dzīvesvietā, vai arī valstī, kuras pilsoņi viņi ir, saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā attiecīgās valsts vietējā tirgū, kā arī to izvest atpakaļ, nemaksājot muitas nodokļus, jebkurā gadījumā ievērojot nosacījumus, ko Šveices valdība uzskata par vajadzīgiem.

8. PANTS

(atbilst 7. protokola 12. pantam)

Aģentūras ierēdņi un citi darbinieki maksā Savienībai nodokļus no algas un citas atlīdzības, ko tiem maksā Aģentūra, saskaņā ar Savienības tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem un procedūru.

Viņi ir atbrīvoti no Šveices federālajiem, kantonu un komunālajiem nodokļiem no algas un citas atlīdzības, ko viņiem maksā Aģentūra.

9. PANTS

(atbilst 7. protokola 13. pantam)

Piemērojot ienākumu nodokli, īpašuma nodokli un mantojuma nodokli, kā arī piemērojot starp Šveici un Savienības dalībvalstīm noslēgtās konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu, saistībā ar Aģentūras ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem, kas tikai tādēļ, lai veiktu savus pienākumus Aģentūras dienestā, stādoties Aģentūras dienestā, par rezidences vietu nodokļu vajadzībām nosaka Šveici, gan Šveicē, gan pastāvīgās dzīvesvietas valstī nodokļu vajadzībām uzskata, ka viņu pastāvīgā dzīvesvieta joprojām ir viņu pastāvīgās dzīvesvietas valstī, ja tā ir Savienības dalībvalsts. Šis noteikums attiecas arī uz laulāto, ja vien viņš nav atsevišķi iesaistījies algotā darbā, un uz apgādājamiem bērniem, kas ir šajā pantā minēto personu aprūpē.

Kustamais īpašums, kas pieder pirmajā daļā minētajām personām un atrodas Šveicē, ir atbrīvots no Šveices mantojuma nodokļiem; lai aprēķinātu šādu nodokli, pieņem, ka šāds īpašums nodokļu uzlikšanas nolūkos atrodas valstī, kurai tām bijuši jāmaksā nodokļi, ievērojot trešo valstu tiesības, kā arī, iespējams, starptautiskas konvencijas attiecībā uz nodokļu dubulto uzlikšanu.

Piemērojot šo pantu, neņem vērā pastāvīgu dzīvesvietu, kas iegūta vienīgi tādēļ, lai pildītu pienākumus citās starptautiskās organizācijās.

10. PANTS

(atbilst 7. protokola 14. pantam)

Savienības tiesību aktos nosaka Savienības ierēdņu un pārējo darbinieku sociālā nodrošinājuma sistēmu.

Tāpēc Aģentūras ierēdņiem un citiem darbiniekiem nav obligāti jābūt Šveices sociālās nodrošināšanas sistēmas dalībniekiem, ja uz tiem jau attiecas Savienības ierēdņu un pārējo darbinieku sociālā nodrošinājuma sistēma. Uz Aģentūras darbinieku ģimenes locekļiem, kas ir to mājsaimniecības daļa, attiecas Savienības ierēdņu un pārējo darbinieku sociālā nodrošinājuma sistēma ar noteikumu, ka viņus nenodarbina cits darba devējs, kas nav Aģentūra, un ar noteikumu, ka viņi nesaņem sociālās nodrošināšanas pabalstus no kādas Savienības dalībvalsts vai no Šveices.

11. PANTS

(atbilst 7. protokola 15. pantam)

Aģentūras ierēdņu un pārējo darbinieku kategorijas, uz kurām pilnībā vai daļēji attiecas 7., 8. un 9. panta noteikumi, nosaka Savienības tiesību aktos.

Šādās kategorijās iekļautu ierēdņu un pārējo darbinieku vārdus, amata pakāpes un adreses periodiski dara zināmus Šveicei.

12. PANTS

(atbilst 7. protokola 17. pantam)

Privilēģijas, imunitāti un atvieglojumus Aģentūras ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem piešķir vienīgi Aģentūras interesēs.

Aģentūrai ir jāatņem ierēdnim vai citiem darbiniekiem piešķirtā imunitāte, ja Aģentūra uzskata, ka šādas imunitātes atņemšana nav pretrunā Aģentūras interesēm.

13. PANTS

(atbilst 7. protokola 18. pantam)

Lai piemērotu šo A pielikumu, Aģentūra sadarbojas ar Šveices vai attiecīgo Savienības dalībvalstu atbildīgajām iestādēm.”.

NOLĪGUMA STARP
EIROPAS KOPIENU UN ŠVEICES KONFEDERĀCIJU
PAR GAISA TRANSPORTU
INSTITUCIONĀLAIS PROTOKOLS

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk “Savienība”,

un

ŠVEICES KONFEDERĀCIJA, turpmāk “Šveice”,

turpmāk –“Līgumslēdzējas puses”,

TĀ KĀ Savienībai un Šveicei ir saistoši daudzi divpusēji nolīgumi, kas aptver dažādas jomas un paredz īpašas tiesības un pienākumus, kuri dažos aspektos ir līdzīgi Savienībā paredzētajiem,

ATGĀDINOT, ka šo divpusējo nolīgumu mērķis ir palielināt Eiropas konkurētspēju un izveidot ciešākas ekonomiskās saites starp Līgumslēdzējām pusēm, pamatojoties uz vienlīdzību, savstarpīgumu un vispārēju līdzsvaru starp to priekšrocībām, tiesībām un pienākumiem,

APŅEMOTIES stiprināt un padziļināt Šveices dalību Savienības iekšējā tirgū, pamatojoties uz tiem pašiem noteikumiem, ko piemēro iekšējam tirgum, vienlaikus saglabājot to neatkarību un savu iestāžu neatkarību un – attiecībā uz Šveici – ievērojot principus, kas izriet no tiesās demokrātijas, federālisma un tās dalības iekšējā tirgū nozaru rakstura,

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT, ka Šveices Federālās Augstākās tiesas un visu pārējo Šveices tiesu, kā arī dalībvalstu tiesu un Eiropas Savienības Tiesas kompetence interpretēt šo Nolīgumu atsevišķos gadījumos paliek nemainīga,

APZINOTIES, ka ir jānodrošina vienveidība ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās Šveice piedalās, gan tagad, gan nākotnē,

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

1. NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. PANTS

Mērķi

1. Šā Protokola mērķis ir nodrošināt Līgumslēdzējām pusēm, kā arī uzņēmējiem un privātpersonām lielāku juridisko noteiktību, vienlīdzīgu attieksmi un vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgū, kas ietilpst Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā (turpmāk “Nolīgums”), darbības jomā.
2. Šajā nolūkā šis Protokols sniedz jaunus institucionālus risinājumus, kas veicina Līgumslēdzēju pušu ekonomisko attiecību nepārtrauktu un līdzsvarotu stiprināšanu. Ņemot vērā starptautisko tiesību principus, šajā Protokolā ir it īpaši noteikti Nolīguma institucionālie risinājumi, kas ir kopīgi divpusējiem nolīgumiem, kuri ir noslēgti vai kurus plānots noslēgt ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, nemainot Nolīguma darbības jomu vai mērķus, it īpaši:
 - a) procedūra Nolīguma saskaņošanai ar Savienības tiesību aktiem, kas attiecas uz Nolīgumu;
 - b) Nolīguma un Savienības tiesību aktu, uz kuriem ir atsauce Nolīgumā, vienota interpretācija un piemērošana;

- c) Nolīguma uzraudzība un piemērošana un
- d) strīdu izšķiršana saistībā ar Nolīgumu.

2. PANTS

Saistība ar Nolīgumu

- 1. Šis Protokols, tā pielikums un papildinājums ir Nolīguma neatņemama daļa.
- 2. Ar šo Protokolu tiek atcelti šādi Nolīguma noteikumi:
 - a) 1. panta 2. punkts;
 - b) 17. pants;
 - c) 18. panta 1. punkts;
 - d) 22. pants;
 - e) 23. pants;
 - f) 29. pants;
 - g) 30. panta 2. punkts;

h) 31. pants; un

i) 35. panta 2. punkts.

3. Atsauces uz “Eiropas Kopienu” vai “Kopienu” Nolīgumā uzskata par atsaucēm uz Savienību.

3. PANTS

Divpusējie nolīgumi ar iekšējo tirgu saistītajās jomās,
kurās piedalās Šveice

1. Esošos un turpmākos divpusējos nolīgumus starp Savienību un Šveici ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, uzskata par saskaņotu kopumu, kas nodrošina tiesību un pienākumu līdzsvaru starp Savienību un Šveici.

2. Nolīgums ir divpusējs nolīgums ar iekšējo tirgu saistītā jomā, kurā piedalās Šveice.

2. NODAĻA

NOLĪGUMA SASKAŅOŠANA AR SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTIEM

4. PANTS

Dalība Savienības tiesību aktu izstrādē (“lēmumu veidošana”)

1. Izstrādājot Savienības tiesību akta priekšlikumu saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību (turpmāk “LESD”) jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, Eiropas Komisija (turpmāk “Komisija”) par to informē Šveici un neoficiāli apspriežas ar Šveices ekspertiem tādā pašā veidā, kādā Šveice lūdz Savienības dalībvalstu ekspertu viedokli, lai sagatavotu savus priekšlikumus. Pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses lūguma Apvienotajā komitejā organizē provizorisku viedokļu apmaiņu.

Līgumslēdzējas puses pēc jebkuras puses lūguma atkārtoti apspriežas Apvienotajā komitejā svarīgos brīžos posmā pirms tiesību akta pieņemšanas Savienībā pastāvīgā informēšanas un apspriešanās procesā.

2. Saskaņā ar LESD sagatavojot deleģētos aktus par Savienības tiesību pamataktiem jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, Komisija nodrošina, ka Šveicei ir pēc iespējas plašākas dalības iespējas projektu sagatavošanā, un apspriežas ar Šveices ekspertiem tādā pašā kārtībā, kādā tā apspriežas ar Savienības dalībvalstu ekspertiem.

3. Saskaņā ar LESD sagatavojot īstenošanas aktus par Savienības tiesību pamataaktiem jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, Komisija nodrošina, ka Šveicei ir pēc iespējas plašākas dalības iespējas to projektu sagatavošanā, kas vēlāk iesniedzami komitejām, kuras palīdz Komisijai tās īstenošanas pilnvaru īstenošanā, un apspriežas ar Šveices ekspertiem tādā pašā kārtībā, kādā tā apspriežas ar Savienības dalībvalstu ekspertiem.
4. Šveices eksperti iesaistās to komiteju darbā, uz kurām neattiecas 2. un 3. punkts, ja tas ir nepieciešams Nolīguma pienācīgai darbībai. Apvienotā komiteja izveido un atjaunina minēto komiteju un attiecīgā gadījumā citu līdzīgu komiteju sarakstu.
5. Šo pantu nepiemēro Savienības tiesību aktiem vai to noteikumiem, uz kuriem attiecas 5. panta 7. punktā minētais izņēmums.

5. PANTS

Savienības tiesību aktu iekļaušana

1. Lai garantētu juridisko noteiktību un tiesību aktu viendabīgumu ar iekšējo tirgu saistītajā jomā, kurā Šveice piedalās saskaņā ar Nolīgumu, Šveice un Savienība nodrošina, ka Savienības tiesību akti, kas pieņemti jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, tiek iekļauti Nolīgumā iespējami drīz pēc to pieņemšanas.
2. Savienības tiesību akti, kas iekļauti Nolīgumā saskaņā ar 4. punktu, iekļaujot tos Nolīgumā, ir daļa no Šveices tiesību sistēmas, attiecīgā gadījumā ņemot vērā Apvienotās komitejas pieņemtos pielāgojumus.

3. Kad Savienība pieņem tiesību aktu jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, tā pēc iespējas drīzāk ar Apvienotās komitejas starpniecību par to informē Šveici. Pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses pieprasījuma Apvienotā komiteja rīko viedokļu apmaiņu par šo jautājumu.
4. Apvienotā komiteja rīkojas saskaņā ar 1. punktu, pēc iespējas drīzāk pieņemot lēmumu par Nolīguma pielikuma grozīšanu, tajā skaitā nepieciešamajiem pielāgojumiem.
5. Neskarot 1. un 2. punktu, ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu Nolīguma saskaņotību ar tā pielikumu, kas grozīts saskaņā ar 4. punktu, Apvienotā komiteja var ierosināt Nolīguma pārskatīšanu, lai Līgumslēdzējas puses to apstiprinātu saskaņā ar to iekšējām procedūrām.
6. Atsauces Nolīgumā uz Savienības tiesību aktiem, kas vairs nav spēkā, uzskata par atsaucēm uz atceļošo Savienības tiesību aktu, kas iekļauts Nolīguma pielikumā, no dienas, kad stājas spēkā Apvienotās komitejas lēmums par attiecīgo grozījumu Nolīguma pielikumā, ievērojot 4. punktu, ja vien minētajā lēmumā nav paredzēts citādi.
7. Šā panta 1. punktā noteikto pienākumu nepiemēro Savienības tiesību aktiem vai to noteikumiem, uz kuriem attiecas kāds no izņēmumiem. Nolīgumā nav ietverts neviens izņēmums.
8. Ievērojot 6. pantu, Apvienotās komitejas lēmumi, kas pieņemti saskaņā ar 4. punktu, stājas spēkā nekavējoties, bet nekādā gadījumā ne agrāk par dienu, kad attiecīgais Savienības tiesību akts kļūst piemērojams Savienībā.
9. Līgumslēdzējas puses godprātīgi sadarbojas visā šajā pantā izklāstītās procedūras laikā ar mērķi atvieglot lēmumu pieņemšanu.

6. PANTS

Šveices konstitucionālo saistību izpilde

1. 5. panta 3. punktā minētās viedokļu apmaiņas laikā Šveice informē Savienību par to, vai 5. panta 4. punktā minētais lēmums, lai tas kļūtu saistošs, prasa Šveicei izpildīt konstitucionālās saistības.
2. Ja 5. panta 4. punktā minētais lēmums, lai tas kļūtu saistošs, prasa Šveicei izpildīt konstitucionālas saistības, Šveicei noteiktais maksimālais izpildes termiņš ir divi gadi no dienas, kad sniegta 1. punktā minētā informācija, izņemot gadījumus, kad ir sāкта referenduma procedūra, un šādā gadījumā šo termiņu pagarina par vienu gadu.
3. Kamēr Šveice nav sniegusi informāciju par to, ka tā ir izpildījusi savas konstitucionālās saistības, Līgumslēdzējas puses provizoriski piemēro 5. panta 4. punktā minēto lēmumu, ja vien Šveice neinformē Savienību, ka lēmuma provizoriska piemērošana nav iespējama, un nenorāda šādas neiespējamības iemeslus.

Provizoriska piemērošana nekādos apstākļos nevar notikt pirms dienas, kad attiecīgais Savienības tiesību akts kļūst piemērojams Savienībā.
4. Šveice ar Apvienotās komitejas starpniecību nekavējoties informē Savienību, tiklīdz tā ir izpildījusi 1. punktā minētās konstitucionālās saistības.
5. Lēmums stājas spēkā dienā, kad tiek sniegts šā panta 4. punktā paredzētais paziņojums, bet nekādā gadījumā pirms dienas, kad attiecīgais Savienības tiesību akts kļūst piemērojams Savienībā.

3. NODAĻA

NOLĪGUMA INTERPRETĀCIJA UN PIEMĒROŠANA

7. PANTS

Vienotas interpretācijas princips

1. Lai sasniegtu 1. pantā izklāstītos mērķus un saskaņā ar starptautisko publisko tiesību principiem, divpusējos nolīgumus ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, un Savienības tiesību aktus, uz kuriem ir atsauce šādos Nolīgumos, vienādi interpretē un piemēro ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice.
2. Savienības tiesību aktus, uz kuriem ir atsauce Nolīgumā, un, ciktāl to piemērošana ietver Savienības tiesību jēdzienus, Nolīguma noteikumus interpretē un piemēro saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, kas pieņemta pirms Nolīguma parakstīšanas vai pēc tās.

8. PANTS

Rezultatīvas un saskaņotas piemērošanas princips

1. Komisija un Šveices kompetentās iestādes sadarbojas un palīdz viena otrai, lai nodrošinātu Nolīguma piemērošanas uzraudzību. Tās var apmainīties ar informāciju par Nolīguma piemērošanas uzraudzības darbībām. Tās var apmainīties viedokļiem un apspriest abpusēji interesējošus jautājumus.
2. Katra Līgumslēdzēja puse veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu rezultatīvu un saskaņotu Nolīguma piemērošanu tās teritorijā.
3. Šā Nolīguma piemērošanas uzraudzību Līgumslēdzējas puses kopīgi veic Apvienotajā komitejā.

Ja Komisija vai Šveices kompetentās iestādes uzzina par nepareizas piemērošanas gadījumu, attiecīgo jautājumu var nodot izskatīšanai Apvienotajā komitejā, lai rastu pieņemamu risinājumu.

4. Komisija un Šveices kompetentās iestādes attiecīgi uzrauga, kā otra Līgumslēdzēja puse piemēro Nolīgumu. Piemēro 10. pantā paredzēto procedūru.

Ciktāl Nolīguma rezultatīvai un saskaņotai piemērošanai ir nepieciešamas atsevišķas Savienības iestāžu uzraudzības pilnvaras attiecībā uz vienu Līgumslēdzēju Pusi, piemēram, izmeklēšanas un lēmumu pieņemšanas pilnvaras, tās ir īpaši jāparedz Nolīgumā.

9. PANTS

Ekskluzivitātes princips

Līgumslēdzējas puses apņemas tādu strīdu izskatīšanai, kas attiecas uz to, kā interpretēt vai piemērot Nolīgumu un Savienības tiesību aktus, uz kuriem ir atsauce Nolīgumā, vai, attiecīgā gadījumā, par Komisijas lēmuma, kas pieņemts, pamatojoties uz Nolīgumu, atbilstību Nolīgumam, neizmantojot strīdu izšķiršanas metodes, kas nav paredzētas šajā Protokolā.

10. PANTS

Procedūra interpretācijas vai piemērošanas grūtību gadījumā

1. Ja rodas grūtības interpretēt vai piemērot Nolīgumu vai kādu Savienības tiesību aktu, uz kuru ir atsauce Nolīgumā, Līgumslēdzējas puses apspriežas Apvienotajā komitejā, lai rastu savstarpēji pieņemamu risinājumu. Šajā nolūkā Apvienotajai komitejai sniedz visu noderīgo informāciju, lai tā varētu detalizēti izvērtēt situāciju. Apvienotā komiteja izvērtē visas iespējas, kas ļauj saglabāt Nolīguma pareizu darbību.
2. Ja Apvienotā komiteja nespēj rast risinājumu šā panta 1. punktā minētajām grūtībām trīs mēnešu laikā no dienas, kad attiecīgais problēmjautājums iesniegts, jebkura no Līgumslēdzējām pusēm var pieprasīt, lai strīdu izšķir šķīrējtiesa saskaņā ar pielikumā noteiktajiem noteikumiem.

3. Ja strīdā rodas jautājums par 7. panta 2. punktā minētā noteikuma interpretāciju vai piemērošanu un ja minētā noteikuma interpretācija ir būtiska strīda izšķiršanai un nepieciešama, lai šķīrējtiesa varētu pieņemt attiecīgu nolēmumu, šķīrējtiesa šo jautājumu nodod izskatīšanai Eiropas Savienības Tiesā.

Ja strīdā rodas jautājums par tāda noteikuma interpretāciju vai piemērošanu, uz kuru attiecas 5. panta 7. punktā minētais izņēmums no dinamiskās saskaņošanas pienākuma, un ja strīds nav saistīts ar Savienības tiesību jēdzienu interpretāciju vai piemērošanu, šķīrējtiesa izšķir strīdu, negriežoties Eiropas Savienības Tiesā.

4. Ja šķīrējtiesa saskaņā ar šā panta 3. punktu jautājumu nodod izskatīšanai Eiropas Savienības Tiesā:

- a) Eiropas Savienības Tiesas nolēmums šķīrējtiesai ir saistošs un
- b) Šveicei ir tādas pašas tiesības kā dalībvalstīm un Savienības iestādēm, un uz to *mutatis mutandis* attiecas tās pašas procedūras Eiropas Savienības Tiesā.

5. Katra Līgumslēdzēja Puse veic visus nepieciešamos pasākumus, lai godprātīgi izpildītu šķīrējtiesas lēmumu.

Līgumslēdzēja puse, par kuru šķīrējtiesa ir konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, ar Apvienotās komitejas starpniecību informē otru Līgumslēdzēju pusi par pasākumiem, ko tā veikusi, lai izpildītu šķīrējtiesas lēmumu.

11. PANTS

Kompensācijas pasākumi

1. Ja Līgumslēdzēja puse, par kuru šķīrējtiesa konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, pieņemamā termiņā, kas noteikts saskaņā ar papildinājuma IV.2. panta 6. punktu, neinformē otru Līgumslēdzēju pusi par pasākumiem, ko tā veikusi, lai izpildītu šķīrējtiesas lēmumu, vai ja otra Līgumslēdzēja puse uzskata, ka paziņotie pasākumi neatbilst šķīrējtiesas lēmumam, šī otra Līgumslēdzēja puse var pieņemt samērīgus kompensācijas pasākumus saskaņā ar Nolīgumu vai jebkuru citu divpusēju nolīgumu ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice (turpmāk “kompensācijas pasākumi”), lai novērstu iespējamo nelīdzsvarotību. Tā paziņo Līgumslēdzējai pusei, par kuru šķīrējtiesa konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, par kompensācijas pasākumiem, ko norāda paziņojumā. Šie kompensācijas pasākumi stājas spēkā trīs mēnešus pēc šāda paziņojuma sniegšanas dienas.
2. Ja viena mēneša laikā no plānoto kompensācijas pasākumu paziņošanas dienas Apvienotā komiteja nav pieņēmusi lēmumu apturēt, grozīt vai anulēt minētos kompensācijas pasākumus, jebkura Līgumslēdzēja puse var iesniegt šķīrējtiesai jautājumu par minēto kompensācijas pasākumu samērīgumu saskaņā ar papildinājumu.
3. Šķīrējtiesa pieņem lēmumu papildinājuma III.8. panta 4. punktā noteiktajā termiņā.
4. Kompensācijas pasākumiem nav atpakaļejoša spēka. Konkrētāk, tiek saglabātas tiesības un pienākumi, ko privātpersonas un uzņēmēji jau ieguvuši pirms kompensācijas pasākumu stāšanās spēkā.

12. PANTS

Sadarbība starp jurisdikcijām

1. Lai veicinātu viendabīgu interpretāciju, Šveices Federālā Augstākā tiesa un Eiropas Savienības Tiesa vienojas par dialogu un tā norises kārtību.
2. Šveicei ir tiesības iesniegt procesuālus rakstus vai rakstiskus apsvērumus Eiropas Savienības Tiesā, ja kādas Savienības dalībvalsts tiesa Eiropas Savienības Tiesai iesniedz prejudiciālu jautājumu par Nolīguma vai tajā minēta Savienības tiesību akta noteikuma interpretāciju.

4. NODAĻA

CITI NOTEIKUMI

13. PANTS

Finansiālais ieguldījums

1. Šveice saskaņā ar šo pantu un pielikumu piedalās to Savienības aģentūru darbību, informācijas sistēmu un citu pielikuma 1. pantā uzskaitīto darbību finansēšanā, kurām tai ir piekļuve.

Apvienotā komiteja var pieņemt lēmumu par šā pielikuma grozīšanu.

2. Savienība jebkurā laikā var apturēt Šveices dalību šā panta 1. punktā minētajās darbībās, ja Šveice neievēro maksājuma termiņu saskaņā ar maksāšanas kārtību, kas noteikta pielikuma 2. pantā.

Ja Šveice neievēro maksājuma termiņu, Savienība nosūta Šveicei oficiālu atgādinājuma vēstuli. Ja 30 dienu laikā no minētās oficiālās atgādinājuma vēstules saņemšanas dienas nav veikts pilns maksājums, Savienība var apturēt Šveices dalību attiecīgajā darbībā.

3. Finansiālo ieguldījumu veido:

a) darbības iemaksa un

b) dalības maksa.

4. Finansiālo ieguldījumu veic kā ikgadēju finansiālu iemaksu, un to veic datumos, kas norādīti Komisijas izdotajos aicinājumos veikt iemaksu.

5. Darbības iemaksas pamatā ir iemaksu skala, kas definēta kā Šveices iekšzemes kopprodukta (turpmāk "IKP") tirgus cenās attiecība pret Savienības IKP tirgus cenās.

Šajā nolūkā skaitļi par Līgumslēdzēju pušu IKP tirgus cenās ir jaunākie dati, kas pieejami no tā gada 1. janvāra, kurā veic ikgadējo maksājumu, un ko sniedzis Eiropas Savienības Statistikas birojs (*EUROSTAT*), pienācīgi ņemot vērā Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā, kas noslēgts Luksemburgā 2004. gada 26. oktobrī. Ja minēto nolīgumu pārtrauc piemērot, Šveices IKP ir tāds, kāds noteikts, pamatojoties uz datiem, ko sniegusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO).

6. Darbības iemaksu saistībā ar katru Savienības aģentūru aprēķina, piemērojot iemaksu skalu tās apstiprinātajam gada budžetam, kas iekļauts attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiju pozīcijā(-ās) attiecīgajam gadam, saistībā ar katru aģentūru ņemot vērā jebkādas darbības iemaksas korekcijas, kā noteikts pielikuma 1. pantā.

Darbības iemaksu saistībā ar informācijas sistēmām un citām darbībām aprēķina, konkrētajam attiecīgā gada budžetam piemērojot iemaksu skalu, kā noteikts budžeta izpildes dokumentos, piemēram, darba programmās vai līgumos.

Visu atsauces summu pamatā ir saistību apropiācijas.

7. Gada dalības maksa ir 4 % no gada darbības iemaksas, kas aprēķināta saskaņā ar 5. un 6. punktu.

8. Komisija sniedz Šveicei pietiekamu informāciju par tās finansiālā ieguldījuma aprēķināšanu. Minēto informāciju sniedz, pienācīgi ņemot vērā Savienības konfidencialitātes un datu aizsardzības noteikumus.

9. Visas Šveices finansiālās iemaksas vai Savienības maksājumus, kā arī maksājamo vai saņemamo summu aprēķinus veic euro.

10. Ja šā Protokola stāšanās spēkā nesakrīt ar kalendārā gada sākumu, Šveices darbības iemaksu attiecīgajā gadā koriģē saskaņā ar pielikuma 5. pantā noteikto metodiku un apmaksas noteikumiem.

11. Sīki izstrādāti noteikumi ar šā panta piemērošanu ir izklāstīti pielikumā.

12. Trīs gadus pēc šā Protokola stāšanās spēkā un pēc tam reizi trijos gados Apvienotā komiteja pārskata Šveices dalības nosacījumus, kā noteikts pielikuma 1. pantā, un vajadzības gadījumā tos pielāgo.

14. PANTS

Atsauces uz teritorijām

Ja Nolīgumā iekļautajos Savienības tiesību aktos ir atsauces uz “Eiropas Savienības”, “Savienības”, “kopējā tirgus” vai “iekšējā tirgus” teritoriju, šādas atsauces Nolīguma vajadzībām saprot kā atsauces uz Nolīguma 34. pantā minētajām teritorijām.

15. PANTS

Atsauces uz Savienības dalībvalstu valstspiederīgajiem

Ja Nolīgumā iekļautajos Savienības tiesību aktos ir atsauces uz Savienības dalībvalstu valstspiederīgajiem, šā Nolīguma vajadzībām šādas atsauces uzskata par atsaucēm uz Savienības dalībvalstu un Šveices valstspiederīgajiem.

16. PANTS

Savienības tiesību aktu stāšanās spēkā un īstenošana

Nolīgumā iekļautie Savienības tiesību aktu noteikumi par to stāšanos spēkā vai īstenošanu neattiecas uz Nolīgumu.

Termiņi un datumi, kuros Šveicē jāstājas spēkā un līdz kuriem Šveicei jāīsteno lēmumi, ar kuriem Savienības tiesību aktus iekļauj Nolīgumā, izriet no 5. panta 8. punkta un 6. panta 5. punkta, kā arī no noteikumiem par pārejas pasākumiem.

17. PANTS

Savienības tiesību aktu adresāti

Nolīgumā iekļautie Savienības tiesību aktu noteikumi, kuros norādīts, ka tie ir adresēti Savienības dalībvalstīm, neattiecas uz Nolīgumu.

5. NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

18. PANTS

Īstenošana

1. Līgumslēdzējas puses veic visus vajadzīgos pasākumus, gan vispārējus, gan īpašus, lai nodrošinātu šā Nolīguma saistību izpildi, un atturas no jebkādiem pasākumiem, kas varētu apdraudēt šā Nolīguma mērķu sasniegšanu.
2. Līgumslēdzējas puses veic visus vajadzīgos pasākumus, lai garantētu to Savienības tiesību aktu paredzēto rezultātu, uz kuriem ir atsauce Nolīgumā, un atturas no jebkādiem pasākumiem, kas varētu apdraudēt to mērķu sasniegšanu.

19. PANTS

Stāšanās spēkā

1. Šo protokolu katra Līgumslēdzēja puse ratificē vai apstiprina saskaņā ar savām procedūrām. Katra Līgumslēdzēja puse paziņo otrai pusei par to iekšējo procedūru pabeigšanu, kas vajadzīgas, lai šis Protokols stātos spēkā.

2. Šis protokols stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc pēdējā paziņojuma par tālāk minētajiem dokumentiem:

- a) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Institucionālais protokols;
- b) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Grozošais protokols;
- c) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Grozošais protokols;
- d) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Valsts atbalsta protokols;
- e) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Institucionālais protokols;
- f) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Grozošais protokols;
- g) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Valsts atbalsta protokols;
- h) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību Grozošais protokols;

- i) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Institucionālais protokols;
- j) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Grozošais protokols;
- k) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā;
- l) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās;
- m) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā.

20. PANTS

Grozījumi un izbeigšana

1. Līgumslēdzējas puses var jebkurā laikā grozīt šo Protokolu, savstarpēji vienojoties.
2. Ja Nolīgumu izbeidz saskaņā ar Nolīguma 36. panta 3. punktu, šis Protokols zaudē spēku dienā, kas minēta Nolīguma 36. panta 4. punktā.

3. Ja Nolīgums zaudē spēku, tiek saglabātas tiesības un pienākumi, ko privātpersonas un uzņēmēji saskaņā ar Nolīgumu jau ir ieguvuši vai kas tiem saskaņā ar Nolīgumu jau noteikti pirms Nolīguma izbeigšanas dienas. Līgumslēdzējas puses savstarpējas vienošanās ceļā lemj, kā rīkoties attiecībā uz tiesībām, kuras tiek iegūtas.

Sagatavots (..) (..) angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, īru, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valodā, un visi teksti ir vienādi autentiski.

TO APLIECINOT, pilnvarotie ir parakstījuši šo Protokolu.

(Paraksta bloks, attiecīgi visās 24 ES valodās: “Eiropas Savienības vārdā –” un “Šveices Konfederācijas vārdā –”)

PIELIKUMS PAR PROTOKOLA 13. PANTA PIEMĒROŠANU

1. PANTS

To Savienības aģentūru darbību, informācijas sistēmu un citu darbību saraksts,
saistībā ar kurām Šveice sniedz finansiālu ieguldījumu

Šveice sniedz finansiālu ieguldījumu:

a) aģentūrās:

nav;

b) informācijas sistēmās:

nav;

c) citās darbībās:

nav;

2. PANTS

Maksāšanas kārtība

1. Maksājumus, kas jāveic saskaņā ar Protokola 13. pantu, veic saskaņā ar šo pantu.
2. Izdodot pieprasījumu iemaksāt līdzekļus par attiecīgo finanšu gadu, Komisija paziņo Šveicei šādu informāciju:
 - a) darbības iemaksas summa un
 - b) dalības maksas summa.
3. Komisija pēc iespējas drīzāk, bet ne vēlāk kā katra finanšu gada 16. aprīlī, paziņo Šveicei šādu informāciju par Šveices dalību:
 - a) saistību apropriāciju summas, kas iekļautas attiecīgā gada Savienības apstiprinātajā budžetā attiecīgās Savienības budžeta dotāciju pozīcijā(-ās), saistībā ar katru aģentūru ņemot vērā jebkādas darbības iemaksas korekcijas, kā noteikts 1. pantā, un saistību apropriāciju summas attiecībā uz apstiprināto Savienības attiecīgā gada budžetu informācijas sistēmām un citām darbībām, kas attiecas uz Šveices dalību saskaņā ar 1. pantu;
 - b) dalības maksas summa, kas minēta protokola 13. panta 7. punktā, un

- c) attiecībā uz aģentūrām N+1 gadā – budžeta saistību summas, kas uzņemtas par N gadā apstiprinātajām saistību apropriācijām attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiju pozīcijā(-ās) saistībā ar Savienības gada budžetu un kas iekļautas attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdijas pozīcijā(-ās) N gadā.
4. Pamatojoties uz budžeta projektu, Komisija sniedz 3. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētās informācijas aplēsi, tiklīdz iespējams, bet ne vēlāk kā līdz finanšu gada 1. septembrim.
5. Eiropas Komisija vēlākais līdz katra finanšu gada 16. aprīlim un, ja tas attiecas uz attiecīgo aģentūru, informācijas sistēmu vai citu darbību, ne agrāk kā katra finanšu gada 22. oktobrī un ne vēlāk kā katra finanšu gada 31. oktobrī nosūta Šveicei pieprasījumu iemaksāt līdzekļus, kas atbilst Šveices ieguldījumam saskaņā ar Nolīgumu attiecībā uz katru no aģentūrām, informācijas sistēmām un citām darbībām, kurās Šveice piedalās.
6. Šā panta 5. punktā minēto(-s) uzaicinājumu(-s) veikt iemaksu strukturē pa daļām šādi:
- a) katra gada pirmā iemaksa saistībā ar pieprasījumu iemaksāt līdzekļus, kas jāizdod līdz 16. aprīlim, atbilst summai, kura nepārsniedz 4. punktā minētās attiecīgās aģentūras, informācijas sistēmas vai citas darbības gada finansiālās iemaksas aplēses ekvivalentu.

Šveice samaksā šajā pieprasījumā iemaksāt līdzekļus norādīto summu vēlākais 60 dienu laikā pēc tam, kad ir izdots uzaicinājums veikt iemaksu;

- b) attiecīgā gadījumā gada otrā iemaksa saistībā ar pieprasījumu iemaksāt līdzekļus, kas jāizdod ne agrāk kā 22. oktobrī un ne vēlāk kā 31. oktobrī, atbilst starpībai starp 4. punktā minēto summu un 5. punktā minēto summu, ja 5. punktā minētā summa ir lielāka.

Šveice šajā pieprasījumā iemaksāt līdzekļus norādīto summu samaksā vēlākais līdz 21. decembrim.

Attiecībā uz katru pieprasījumu iemaksāt līdzekļus Šveice var veikt atsevišķus maksājumus par katru aģentūru, informācijas sistēmu vai citu darbību.

7. Par pirmo šā Protokola īstenošanas gadu Komisija izdod vienu pieprasījumu veikt iemaksu, un to izdod 90 dienu laikā pēc protokola stāšanās spēkā.

Šveice samaksā pieprasījumā iemaksāt līdzekļus norādīto summu ne vēlāk kā 60 dienu laikā pēc tam, kad ir izdots pieprasījums iemaksāt līdzekļus.

8. Par katru finansiālā ieguldījuma kavējumu Šveice maksā nokavējuma procentus attiecībā uz nesamaksāto summu no maksājuma termiņa dienas līdz dienai, kurā minētā nesamaksātā summa ir samaksāta pilnā apmērā.

Procentu likme par debitoru parādiem, kas nav samaksāti termiņā, ir likme, ko savām kapitāla refinansēšanas operācijām piemēro Eiropas Centrālā banka, kas publicēta *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C sērijā* un kas ir spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurā ir maksāšanas termiņš, vai 0 %, atkarībā no tā, kura ir lielāka, un kam ir pieskaitīti 3,5 procentpunkti.

3. PANTS

Šveices finansiālā ieguldījuma Savienības aģentūrās korekcija,
ņemot vērā īstenošanu

Šveices finansiālā ieguldījuma Savienības aģentūrās korekciju veic N+1 gadā, kad sākotnējo darbības iemaksu koriģē uz augšu vai uz leju par starpību starp sākotnējo darbības iemaksu un koriģēto iemaksu, ko aprēķina, piemērojot N gada iemaksu skalu to budžeta saistību summai, kas uzņemtas par saistību apropriācijām, kuras apstiprinātas N gadā attiecīgajā(-ās) Savienības subsīdiu budžeta pozīcijā(-ās). Ja piemērojams, attiecībā uz katru aģentūru ņem vērā uz procentuālo daļu balstīto koriģēto darbības iemaksu, kā noteikts 1. pantā.

4. PANTS

Spēkā esošā kārtība

Protokola 13. pantu un šo pielikumu nepiemēro īpašai kārtībai, kas ir spēkā starp Šveici un Savienību un ietver Šveices finanšu iemaksas. Aģentūras, informācijas sistēmas un citas darbības, uz kurām attiecas šāda kārtība, ir šādas:

Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 4. jūlija Regulu (ES) 2018/1139 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.), kā to piemēro saskaņā ar Nolīguma pielikumu.

5. PANTS

Pārejas pasākumi

Ja protokola spēkā stāšanās diena nav 1. janvāris, šo pantu piemēro, atkāpjoties no 2. panta.

Protokola īstenošanas pirmajā gadā attiecībā uz konkrētajā gadā veicamo darbības iemaksu, kas piemērojama attiecīgajai aģentūrai, informācijas sistēmai vai citai darbībai, kā noteikts saskaņā ar Protokola 13. pantu un šā pielikuma 1.–3. pantu, darbības iemaksu samazina *pro rata temporis*, reizinot maksājamās gada darbības iemaksas summu ar šādu dienu skaitu:

- a) kalendāro dienu skaits no protokola spēkā stāšanās dienas līdz attiecīgā gada 31. decembrim,
un
- b) kopējais kalendāro dienu skaits attiecīgajā gadā.

PAPILDINĀJUMS PAR ŠĶĪRĒJTIESU

I NODAĻA

IEVADNOTEIKUMI

I.1. PANTS

Tvērums

Ja viena no Līgumslēdzējām pusēm (turpmāk “puses”) iesniedz strīdu izskatīšanai šķīrējtiesā saskaņā ar Protokola 10. panta 2. punktu vai 11. panta 2. punktu, piemēro šajā papildinājumā izklāstītos noteikumus.

I.2. PANTS

Kancelejas un sekretariāta pakalpojumi

Hāgas Pastāvīgās šķīrējtiesas Starptautiskais birojs (turpmāk “Starptautiskais birojs”) pilda kancelejas funkcijas un sniedz vajadzīgos sekretariāta pakalpojumus.

I.3. PANTS

Paziņojumi un termiņu aprēķināšana

1. Paziņojumus (arī priekšlikumus) var nosūtīt, izmantojot jebkādas saziņas līdzekļus, kas apliecina to nosūtīšanu vai ļauj tos sertificēt.
2. Šādus paziņojumus var nosūtīt elektroniski tikai tad, ja puse tieši šim nolūkam ir norādījusi attiecīgu e-adresi vai to šim vajadzībām atļāvusi izmantot.
3. Šādus paziņojumus, ko iesniedz pusēm, attiecībā uz Šveici nosūta Šveices Federālā ārlietu departamenta Eiropas nodaļai un attiecībā uz Savienību – Komisijas Juridiskajam dienestam.
4. Jebkurš šajā papildinājumā noteiktais termiņš sākas nākamajā dienā pēc attiecīgā notikuma vai darbības veikšanas. Ja dokumenta iesniegšanas pēdējā diena ir Savienības iestāžu vai Šveices valdības brīvdiena, dokumenta iesniegšanas termiņš beidzas nākamajā darbdienā. Ieskaita brīvdienas, kas ietilpst šajā laikposmā.

I.4. PANTS

Paziņojums par vēršanos šķīrējtiesā

1. Puse, kas ierosina izmantot šķīrējtiesu (turpmāk “prasītājs”), nosūta otrai pusei (turpmāk “atbildētājs”) un Starptautiskajam birojam paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā.

2. Šķīrējtiesas procesu uzskata par uzsāktu nākamajā dienā pēc tam, kad atbildētājs saņēmis paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā.
3. Paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā iekļauj šādu informāciju:
- a) prasība nodot strīdu izskatīšanai šķīrējtiesā;
 - b) pušu nosaukumi un kontaktinformācija;
 - c) prasītāja pārstāvja(-u) vārds, uzvārds un adrese;
 - d) tiesvedības juridiskais pamats (protokola 10. panta 2. punkts vai 11. panta 2. punkts), kā arī:
 - i) Protokola 10. panta 2. punktā minētajos gadījumos – jautājums, kas rada strīdu un kas ir oficiāli iekļauts Apvienotās komitejas darba kārtībā saskaņā ar Protokola 10. panta 1. punktu; un
 - ii) protokola 11. panta 2. punktā minētajos gadījumos – šķīrējtiesas lēmums, visi protokola 10. panta 5. punktā minētie īstenošanas pasākumi un apstrīdētie kompensācijas pasākumi;
 - e) norāde uz jebkuru noteikumu, kas izraisa strīdu vai ir ar to saistīts;
 - f) īss strīda apraksts un
 - g) informācija par šķīrējtiesneša iecelšanu vai, ja jāieceļ pieci šķīrējtiesneši, – par divu šķīrējtiesnešu iecelšanu.

4. Protokola 10. panta 3. punktā minētajos gadījumos paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā var iekļaut arī informāciju par nepieciešamību griezties Eiropas Savienības Tiesā.

5. Jebkādas pretenzijas par paziņojuma par vēršanos šķīrējtiesā nepietiekamību neliedz izveidot šķīrējtiesu. Strīdu galīgi izšķir šķīrējtiesa.

I.5. PANTS

Atbilde uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā

1. Atbildētājs 60 dienu laikā pēc paziņojuma par vēršanos šķīrējtiesā saņemšanas nosūta prasītājam un Starptautiskajam birojam atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā, kurā iekļauj šādu informāciju:

- a) pušu nosaukumi un kontaktinformācija;
- b) atbildētāja pārstāvja(-u) vārds, uzvārds un adrese;
- c) atbilde uz informāciju, kas sniegta paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā saskaņā ar I.4. panta 3. punkta d) līdz f) apakšpunktu, un
- d) informācija par šķīrējtiesneša iecelšanu vai, ja jāieceļ pieci šķīrējtiesneši, – par divu šķīrējtiesnešu iecelšanu.

2. Protokola 10. panta 3. punktā minētajos gadījumos atbilde uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā var ietvert arī atbildi uz informāciju, kas sniegta paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā saskaņā ar šā papildinājuma I.4. panta 4. punktu, un informāciju par nepieciešamību griezties Eiropas Savienības Tiesā.
3. Tas, ka atbildētājs nesniedz atbildi vai sniedz nepilnīgu vai novēlotu atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā, neliedz izveidot šķīrējtiesu. Strīdu galīgi izšķir šķīrējtiesa.
4. Ja atbildētājs savā atbildē uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā pieprasa, lai šķīrējtiesā būtu pieci šķīrējtiesneši, prasītājs ieceļ papildu šķīrējtiesnesi 30 dienu laikā pēc atbildes saņemšanas uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā.

I.6. PANTS

Pārstāvniecība un palīdzība

1. Puses šķīrējtiesā pārstāv viens vai vairāki pārstāvji. Pārstāvjiem var palīdzēt padomdevēji vai advokāti.
2. Par visām pārstāvju vai viņu adrešu izmaiņām paziņo otram pusei, Starptautiskajam birojam un šķīrējtiesai. Šķīrējtiesa var jebkurā laikā pēc savas iniciatīvas vai pēc kādas puses lūguma pieprasīt pierādījumus par pilnvarām, kas piešķirtas pušu pārstāvjiem.

II NODAĻA

ŠĶĪRĒJTIESAS SASTĀVS

II.1. PANTS

Šķīrējtiesnešu skaits

Šķīrējtiesā ir trīs šķīrējtiesneši. Ja prasītājs savā paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā vai atbildētājs atbildē uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā to lūdz, šķīrējtiesā ir pieci šķīrējtiesneši.

II.2. PANTS

Šķīrējtiesnešu iecelšana

1. Ja paredzēts iecelt trīs šķīrējtiesnešus, katra puse izraugās vienu no viņiem. Divi pušu ieceltie šķīrējtiesneši izraugās trešo šķīrējtiesnesi, kas ir šķīrējtiesas priekšsēdētājs.
2. Ja paredzēts iecelt piecus šķīrējtiesnešus, katra puse izraugās divus no tiem. Četri pušu ieceltie šķīrējtiesneši izraugās piekto šķīrējtiesnesi, kas ir šķīrējtiesas priekšsēdētājs.

3. Ja 30 dienu laikā pēc pēdējā pušu ieceltā šķīrējtiesneša iecelšanas šķīrējtiesneši nav panākuši vienošanos par šķīrējtiesas priekšsēdētāja izvēli, priekšsēdētāju ieceļ Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsēkretārs.

4. Lai palīdzētu izraudzīties šķīrējtiesnešus šķīrējtiesas izveidošanai, izstrādā un vajadzības gadījumā atjaunina personu, kurām ir 6. punktā minētā kvalifikācija, indikatīvu sarakstu, kas ir kopīgs visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju veselības jomā, kas noslēgts (..) (turpmāk “Nolīgums veselības jomā”), Nolīgumam starp Eiropas Kopienību un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā (turpmāk “Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību”), un Nolīgumam starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu, kas noslēgts (..), lai samazinātu ekonomiskās un sociālās atšķirības Eiropas Savienībā (turpmāk “Nolīgums par regulāru finansiālu ieguldījumu Eiropas Savienībā”). Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina šo sarakstu Nolīguma vajadzībām.

5. Ja kāda puse neieceļ šķīrējtiesnesi, Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsēkretārs ieceļ šo šķīrējtiesnesi no 4. punktā minētā saraksta. Ja šāda saraksta nav, šķīrējtiesnesi ieceļ Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsēkretārs ar izlozes palīdzību no personām, kuras viena puse vai abas puses ir oficiāli ierosinājušas 4. punkta vajadzībām.

6. Šķīrējtiesas sastāvā ir augsti kvalificētas personas, kuras var būt un var nebūt saistītas ar pusēm un kurām ir garantēta neatkarība un interešu konfliktu neesība, kā arī plaša pieredze. Konkrētāk, tās ir apliecinājušas speciālās zināšanas tieslietās un jautājumos, uz kuriem attiecas šis Nolīgums, tās nesaņem norādījumus no pusēm un tās rīkojas patstāvīgi un nesaņem norādījumus no kādas organizācijas vai valdības jautājumos, kas saistīti ar strīdu. Šķīrējtiesas priekšsēdētājam ir arī pieredze strīdu izšķiršanas procedūrās.

II.3. PANTS

Šķīrējtiesnešu deklarācijas

1. Ja tiek apsvērta personas iecelšana par šķīrējtiesnesi, šī persona ziņo par visiem apstākļiem, kas varētu radīt pamatotas šaubas par tās objektivitāti vai neatkarību. No iecelšanas brīža un visā šķīrējtiesas procesā šķīrējtiesnesis nekavējoties ziņo par šādiem apstākļiem pusēm un pārējiem šķīrējtiesnešiem, ja tas jau nav izdarīts iepriekš.
2. Jebkuru šķīrējtiesnesi var noraidīt, ja pastāv apstākļi, kas varētu radīt pamatotas šaubas par viņa objektivitāti vai neatkarību.
3. Puse var pieprasīt tās ieceltā šķīrējtiesneša noraidīšanu tikai tāda iemesla dēļ, kas tai kļuvis zināms pēc tā iecelšanas.
4. Ja šķīrējtiesnesis nerīkojas vai ja šķīrējtiesnesim *de jure* vai *de facto* nav iespējams pildīt savus pienākumus, piemēro II.4. pantā noteikto šķīrējtiesnešu noraidīšanas procedūru.

II.4. PANTS

Šķīrējtiesnešu noraidīšana

1. Ikviena puse, kas vēlas noraidīt kādu šķīrējtiesnesi, iesniedz noraidīšanas pieprasījumu 30 dienu laikā no dienas, kad tai paziņots par minētā šķīrējtiesneša iecelšanu, vai 30 dienu laikā no dienas, kad tā uzzinājusi par II.3. pantā minētajiem apstākļiem.
2. Noraidīšanas pieprasījumu nosūta otrai pusei, noraidītajam šķīrējtiesnesim, pārējiem šķīrējtiesnešiem un Starptautiskajam birojam. Tajā izklāsta noraidīšanas pieprasījuma iemeslus.
3. Ja ir iesniegts noraidīšanas pieprasījums, otra puse var apmierināt noraidīšanas pieprasījumu. Attiecīgais šķīrējtiesnesis var arī sevi atstatīt. Noraidīšanas pieprasījuma apmierināšana vai sevis atstatīšana nenozīmē, ka tiek atzīti noraidīšanas iemesli.
4. Ja 15 dienu laikā pēc noraidīšanas pieprasījuma paziņošanas otra puse neapmierina noraidīšanas pieprasījumu vai attiecīgais šķīrējtiesnesis sevi neatstata, puse, kas pieprasījusi noraidīšanu, var lūgt Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretāru pieņemt lēmumu par noraidīšanu.
5. Ja vien puses nevienojas citādi, 4. punktā minētajā lēmumā norāda šāda lēmuma iemeslus.

II.5. PANTS

Šķīrējtiesneša aizstāšana

1. Ievērojot šā panta 2. punktu, ja šķīrējtiesas procesa laikā ir jāaizstāj kāds šķīrējtiesnesis, aizstājēju iecel vai izraugās saskaņā ar II.2. pantā noteikto procedūru, ko piemēro aizstājamā šķīrējtiesneša iecelšanai vai izvēlei. Minēto procedūru piemēro pat tad, ja viena puse nav izmantojusi savas tiesības iecelt aizstājamo šķīrējtiesnesi vai piedalīties tā iecelšanā.
2. Šķīrējtiesneša aizstāšanas gadījumā procedūru atsāk tajā posmā, kad aizstātais šķīrējtiesnesis beidz pildīt savas funkcijas, ja vien šķīrējtiesa nenolemj citādi.

II.6. PANTS

Atbrīvošana no atbildības

Izņemot tīšu pārkāpumu vai rupjas nolaidības gadījumus, puses, ciktāl to pieļauj piemērojamie tiesību akti, atsakās no jebkādas prasības pret šķīrējtiesnešiem par jebkuru darbību vai bezdarbību, kas saistīta ar šķīrējtiesu.

III NODAĻA

ŠĶĪRĒJTIESAS PROCEDŪRA

III.1. PANTS

Vispārīgie noteikumi

1. Šķīrējtiesas izveidošanas diena ir diena, kurā pēdējais šķīrējtiesnesis ir pieņēmis savu iecelšanu amatā.
2. Šķīrējtiesa nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret pusēm un to, ka piemērotā procesa posmā katrai no tām ir pietiekama iespēja aizstāvēt savas tiesības un izklāstīt savus argumentus. Šķīrējtiesa vada šķīrējtiesas procedūru tā, lai izvairītos no kavēšanās un nevajadzīgiem izdevumiem un lai nodrošinātu strīda izšķiršanu starp pusēm.
3. Ja šķīrējtiesa pēc pušu uzklaušanās nenolemj citādi, tiek rīkota tiesas sēde.
4. Ja puse nosūta paziņojumu šķīrējtiesai, tā to dara ar Starptautiskā biroja starpniecību un vienlaikus nosūta kopiju otrai pusei. Starptautiskais birojs nosūta minētā paziņojuma kopiju katram šķīrējtiesnesim.

III.2. PANTS

Šķīrējtiesas vieta

Šķīrējtiesas process notiek Hāgā. Ja to prasa ārkārtas apstākļi, šķīrējtiesa var sanākt jebkurā citā vietā, ko tā uzskata par piemērotu savām apspriedēm.

III.3. PANTS

Valoda

1. Šķīrējtiesas procedūras valodas ir franču un angļu valoda.
2. Šķīrējtiesa var pieprasīt, lai visiem dokumentiem, kas pievienoti prasības pieteikumam vai aizstāvības rakstam, un visiem citiem procedūras laikā iesniegtajiem dokumentiem, kas sagatavoti oriģinālvalodā, pievieno tulkojumu vienā no tiesvedības valodām.

III.4. PANTS

Prasības pieteikums

1. Prasītājs šķīrējtiesas noteiktajā termiņā ar Starptautiskā biroja starpniecību nosūta rakstisku prasības pieteikumu atbildētājam un šķīrējtiesai. Prasītājs var nolemt I.4. pantā minēto paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā uzskatīt par prasības pieteikumu, ja tas atbilst arī šā panta 2. un 3. punkta nosacījumiem.

2. Prasības pieteikumā iekļauj šādu informāciju:

- a) informācija, kas norādīta I.4. panta 3. punkta b) līdz f) apakšpunktā;
- b) faktu izklāsts, kas iesniegts prasības pamatojumam, un
- c) juridiskie argumenti, kas izvirzīti prasības pieteikuma pamatojumam.

3. Prasības pieteikumam, ciktāl iespējams, pievieno visus dokumentus un citus pierādījumus, ko minējis prasītājs, vai arī tajos būtu jāsniedz atsauce uz tiem. Protokola 10. panta 3. punktā minētajos gadījumos prasības pieteikumā, ciktāl iespējams, iekļauj arī informāciju par nepieciešamību griezties Eiropas Savienības Tiesā.

III.5. PANTS

Aizstāvības raksts

1. Atbildētājs šķīrējtiesas noteiktajā termiņā ar Starptautiskā biroja starpniecību prasītājam un šķīrējtiesai nosūta rakstveida aizstāvības rakstu. Atbildētājs var nolemt atbildi uz I.5. pantā minēto paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā uzskatīt par aizstāvības rakstu ar nosacījumu, ka atbilde uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā atbilst arī šā panta 2. punkta nosacījumiem.

2. Aizstāvības rakstā sniedz atbildi uz prasības pieteikuma punktiem, kas norādīti saskaņā ar šā papildinājuma III.4. panta 2. punkta a) līdz c) apakšpunktu. Ciktāl iespējams, tam pievieno visus dokumentus un citus pierādījumus, ko minējis atbildētājs, vai arī tajos būtu jāsniedz atsauce uz tiem. Protokola 10. panta 3. punktā minētajos gadījumos aizstāvības rakstā, ciktāl iespējams, iekļauj arī informāciju par nepieciešamību griezties Eiropas Savienības Tiesā.
3. Aizstāvības rakstā vai vēlākā šķīrējtiesas procesa posmā, ja šķīrējtiesa nolemj, ka kavēšanās ir pamatota ar attiecīgiem apstākļiem, atbildētājs var iesniegt pretprasību ar nosacījumu, ka šķīrējtiesa ir kompetenta to izskatīt.
4. Pretprasībai piemēro III.4. panta 2. un 3. punktu.

III.6. PANTS

Šķīrējtiesas jurisdikcija

1. Šķīrējtiesa lemj par to, vai tai ir jurisdikcija, pamatojoties uz protokola 10. panta 2. punktu vai 11. panta 2. punktu.
2. Protokola 10. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesai ir pilnvaras izskatīt jautājumu, kas rada strīdu un kas ir oficiāli iekļauts Apvienotās komitejas darba kārtībā saskaņā ar Protokola 10. panta 1. punktu.

3. Protokola 11. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesai, kas izskatīja galveno lietu, ir pilnvaras pārbaudīt apstrīdēto kompensācijas pasākumu samērīgumu, arī gadījumos, kad šie pasākumi pilnībā vai daļēji ir veikti saskaņā ar citu divpusēju nolīgumu ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice.

4. Iebildi par šķīrējtiesas jurisdikcijas neesību iesniedz vēlākais aizstāvības rakstā vai – pretpasības gadījumā – atbildē. Tas, ka puse ir iecēlusi šķīrējtiesnesi vai ir piedalījusies tā iecelšanā, neatņem tai tiesības iesniegt šādu iebildi. Iebildi par to, ka strīds varētu pārsniegt šķīrējtiesas pilnvaras, iesniedz, tiklīdz šķīrējtiesas procesa laikā tiek izvirzīts jautājums, kas, iespējams, pārsniedz tās pilnvaras. Katrā ziņā šķīrējtiesa var apmierināt iebildi, kas iesniegta pēc noteiktā termiņa beigām, ja tā uzskata, ka kavēšanās notikusi pamatotu iemeslu dēļ.

5. Šķīrējtiesa var lemt par 4. punktā minēto iebildi, izskatot to kā prejudiciālu jautājumu vai arī lēmumā par lietas būtību.

III.7. PANTS

Cita rakstiski sniedzama informācija

Šķīrējtiesa pēc apspriešanās ar pusēm lemj par to, kādu citu rakstiski sniedzamu informāciju puses iesniedz vai var iesniegt papildus prasības pieteikumam un aizstāvības rakstam, un nosaka to iesniegšanas termiņu.

III.8. PANTS

Termiņi

1. Šķīrējtiesas noteiktie termiņi rakstisko dokumentu – arī prasības pieteikuma un aizstāvības raksta – paziņošanai nepārsniedz 90 dienas, ja vien puses nevienojas citādi.
2. Šķīrējtiesa pieņem galīgo lēmumu 12 mēnešu laikā pēc tās izveides dienas. Ārkārtas apstākļos, kad radušās īpašas grūtības, šķīrējtiesa var pagarināt šo termiņu par ne vairāk kā trim papildu mēnešiem.
3. Šā panta 1. un 2. punktā noteiktos termiņus samazina uz pusi:
 - a) pēc prasītāja vai atbildētāja lūguma, ja 30 dienu laikā pēc minētā lūguma šķīrējtiesa, uzklaušījusi otru pusi, nolēm, ka lieta ir steidzama, vai
 - b) tā vienojas ieinteresētās puses.
4. Protokola 11. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesa pieņem galīgo lēmumu sešu mēnešu laikā no dienas, kad saskaņā ar Protokola 11. panta 1. punktu ir paziņots par kompensācijas pasākumiem.

III.9. PANTS

Griešanās Eiropas Savienības Tiesā

1. Piemērojot protokola 7. pantu un 10. panta 3. punktu, šķīrējtiesa griežas Eiropas Savienības Tiesā.

2. Šķīrējtiesa var griezties Eiropas Savienības Tiesā jebkurā tiesvedības brīdī ar nosacījumu, ka šķīrējtiesa spēj pietiekami precīzi noteikt lietas juridisko un faktisko pamatu un tajā izvirzītos juridiskos jautājumus.

Tiesvedību šķīrējtiesā aptur līdz brīdim, kad Eiropas Savienības Tiesa ir pieņēmusi attiecīgu nolēmumu.

3. Katra puse var nosūtīt šķīrējtiesai pamatotu lūgumu griezties Eiropas Savienības Tiesā. Šķīrējtiesa noraida šādu lūgumu, ja tā uzskata, ka nav izpildīti 1. punktā minētie nosacījumi saistībā ar griešanos Eiropas Savienības Tiesā. Ja šķīrējtiesa noraida puses lūgumu griezties Eiropas Savienības Tiesā, tā savu lēmumu pamato lēmumā par lietas būtību.

4. Šķīrējtiesa griežas Eiropas Savienības Tiesā, nosūtot tai paziņojumu. Paziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

- a) īss strīda apraksts
- b) attiecīgais Savienības tiesību akts(-i) un/vai Nolīguma noteikums(-i) un
- c) Savienības tiesību jēdziens, kas jāinterpretē saskaņā ar Protokola 7. panta 2. punktu.

Šķīrējtiesa paziņo pusēm par griešanos Eiropas Savienības Tiesā.

5. Eiropas Savienības Tiesa pēc analogijas piemēro iekšējo reglamentu, kas piemērojams, īstenojot tās jurisdikciju sniegt prejudiciālu nolēmumu par Līgumu un Savienības iestāžu un struktūru pieņemto aktu interpretāciju.

6. Pārstāvji un advokāti, kas ir pilnvaroti pārstāvēt puses šķīrējtiesā saskaņā ar I.4., I.5., III.4. un III.5. pantu, ir pilnvaroti pārstāvēt puses Eiropas Savienības Tiesā.

III.10. PANTS

Pagaidu noregulējuma pasākumi

1. Protokola 11. panta 2. punktā minētajos gadījumos jebkura puse jebkurā šķīrējtiesas procedūras posmā var pieprasīt pagaidu noregulējumu, kas ietver kompensācijas pasākumu apturēšanu.

2. Šā panta 1. punktā minētajā pieteikumā norāda strīda priekšmetu, apstākļus, kas nosaka steidzamību, kā arī faktiskos un tiesību pamatus, kuri pirmšķietami pamato prasīto pagaidu noregulējumu. Tajos ietver visus pieejamos pierādījumus un pierādījumu piedāvājumus, lai pamatotu pagaidu noregulējuma noteikšanu.

3. Puse, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu, ar Starptautiskā biroja starpniecību rakstiski nosūta savu pieteikumu otrai pusei un šķīrējtiesai. Šķīrējtiesa nosaka īsu termiņu, kurā šī otra puse var iesniegt rakstiskus vai mutiskus apsvērumus.

4. Šķīrējtiesa viena mēneša laikā pēc 1. punktā minētā pieteikuma iesniegšanas pieņem lēmumu par apstrīdēto kompensācijas pasākumu apturēšanu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
- a) šķīrējtiesa pirmšķietami ir apmierināta ar lietas būtību, uz ko savā pieteikumā norādījis lietas dalībnieks, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu;
 - b) šķīrējtiesa uzskata, ka, gaidot galīgo lēmumu, puse, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu, ciestu būtisku un neatgriezenisku kaitējumu, ja kompensācijas pasākumi netiktu apturēti, un
 - c) kaitējums, ko apstrīdēto kompensācijas pasākumu tūlītēja piemērošana radītu pusei, kura lūdz piemērot pagaidu noregulējumu, ir lielāks par interesi par šo pasākumu tūlītēju un rezultatīvu piemērošanu.
5. Procedūras apturēšanu, kas minēta III.9. panta 2. punkta otrajā daļā, nepiemēro tiesvedībā, kas notiek saskaņā ar šo pantu.
6. Lēmumam, ko šķīrējtiesa pieņem saskaņā ar 4. punktu, ir tikai pagaidu spēks, un tas neskar šķīrējtiesas lēmumu par lietas būtību.
7. Ja vien lēmumā, ko šķīrējtiesa pieņēmusi saskaņā ar šā panta 4. punktu, nav noteikts agrāks apturēšanas beigu datums, apturēšana zaudē spēku, kad ir pieņemts galīgais lēmums saskaņā ar Protokola 11. panta 2. punktu.

8. Lai novērstu šaubas, šā panta nolūkos tiek saprasts, ka, apsverot puses, kas pieprasa pagaidu noregulējumu, un otras puses attiecīgās intereses, šķīrējtiesa ņem vērā pušu fizisko personu un uzņēmēju intereses, bet šis apsvērums šādām personām vai uzņēmējiem nepiešķir nekādas tiesības šķīrējtiesā.

III.11. PANTS

Pierādījumi

1. Katra puse sniedz pierādījumus par faktiem, kas veido tās prasības vai aizstāvības pamatojumu.
2. Pēc vienas puses pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas šķīrējtiesa var prasīt pusēm sniegt būtisku informāciju, ko tā uzskata par nepieciešamu un atbilstošu. Šķīrējtiesa nosaka termiņu, kurā pusēm jāatbild uz tās pieprasījumu.
3. Pēc vienas puses pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas šķīrējtiesa var no jebkura informācijas avota iegūt būtisku informāciju, ko tā uzskata par atbilstošu. Šķīrējtiesa var arī lūgt ekspertu viedokli pēc saviem ieskatiem un, attiecīgā gadījumā, ievērojot pušu saskaņotos noteikumus un nosacījumus.
4. Jebkādu informāciju, ko šķīrējtiesa ieguvusi saskaņā ar šo pantu, dara pieejamu pusēm, un puses par šo informāciju var iesniegt piezīmes šķīrējtiesai.
5. Pēc tam, kad šķīrējtiesa ir lūgusi otras puses viedokli, tā pieņem atbilstīgus pasākumus, lai risinātu jebkurus jautājumus, ko kāda puse izvirzījusi attiecībā uz personas datu aizsardzību, dienesta noslēpumu un likumīgajām konfidencialitātes interesēm.

6. Šķīrējtiesa lemj par iesniegto pierādījumu pieņemamību, būtiskumu un spēku.

III.12. PANTS

Sēdes

1. Ja ir jānotiek tiesas sēdei, šķīrējtiesa, apspriedusies ar pusēm, pietiekami savlaicīgi paziņo pusēm tiesas sēdes datumu, laiku un vietu.
2. Tiesas sēde ir atklāta, ja vien šķīrējtiesa pēc savas ierosmes vai pēc pušu pieteikuma nopietnu iemeslu dēļ nenolemj citādi.
3. Katras sēdes protokolu sagatavo un paraksta šķīrējtiesas priekšsēdētājs. Autentisks ir tikai šis protokols.
4. Šķīrējtiesa var nolemt rīkot tiesas sēdi virtuāli saskaņā ar Starptautiskā biroja praksi. Par šo praksi puses tiek savlaicīgi informētas. Šādos gadījumos *mutatis mutandis* piemēro 1. punktu un 3. punktu.

III.13. PANTS

Noklusējuma princips

1. Ja šajā papildinājumā vai šķīrējtiesas noteiktajā termiņā prasītājs, nenorādot pietiekamu iemeslu, nav iesniedzis prasības pieteikumu, šķīrējtiesa izdod rīkojumu izbeigt šķīrējtiesas procesu, ja vien nav neatrisinātu jautājumu, par kuriem varētu būt vajadzīgs nolēmums, un ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir lietderīgi.

Ja šajā papildinājumā vai šķīrējtiesas noteiktajā termiņā atbildētājs, nenorādot pietiekamu iemeslu, nav iesniedzis atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā vai savu aizstāvības rakstu, šķīrējtiesa izdod rīkojumu par procesa turpināšanu, neuzskatot, ka šāda neizpilde pati par sevi ir uzskatāma par prasītāja apgalvojumu pieņemšanu.

Šā punkta otrā daļa ir piemērojama arī tad, ja prasītājs neiesniedz atbildi uz pretprasību.

2. Ja puse, kas pienācīgi uzaicināta saskaņā ar III.12. panta 1. punktu, neierodas uz tiesas sēdi un nenorāda šādas neierašanās pietiekamu pamatojumu, šķīrējtiesa var turpināt šķīrējtiesas procesu.

3. Ja puse, kuru šķīrējtiesa pienācīgi uzaicinājusi iesniegt papildu pierādījumus, noteiktajā termiņā to neizdara, nenorādot šādas papildu pierādījumu nesniegšanas pietiekamu pamatojumu, šķīrējtiesa var lemt, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem.

III.14. PANTS

Procedūras izbeigšana

1. Ja tiek pierādīts, ka pusēm ir bijusi pienācīga iespēja iesniegt savus argumentus, šķīrējtiesa var pasludināt procedūras izbeigšanu.
2. Ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir nepieciešams ārkārtas apstākļu dēļ, tā pēc savas iniciatīvas vai pēc puses lūguma var nolemt atsākt tiesvedību jebkurā laikā pirms sava lēmuma pieņemšanas.

IV NODAĻA

LĒMUMS

IV.1. PANTS

Lēmumi

Šķīrējtiesa cenšas pieņemt lēmumus vienprātīgi. Ja tomēr izrādās, ka lēmumu vienprātīgi pieņemt nav iespējams, šķīrējtiesa lēmumu pieņem ar šķīrējtiesnešu balsu vairākumu.

IV.2. PANTS

Šķīrējtiesas lēmuma forma un sekas

1. Šķīrējtiesa var pieņemt atsevišķus lēmumus par dažādiem jautājumiem dažādos laikos.
2. Visus lēmumus pieņem rakstveidā un tajos norāda iemeslus, uz ko tie pamatoti. Tie ir galīgi un saistoši pusēm.
3. Šķīrējtiesas lēmumu paraksta šķīrējtiesneši, tajā norāda datumu, kurā tas pieņemts, un norāda šķīrējtiesas procesa norises vietu. Starptautiskais birojs nosūta pusēm šķīrējtiesnešu parakstītu lēmuma kopiju.
4. Starptautiskais birojs šķīrējtiesas lēmumu publisko.

Publiskojot šķīrējtiesas lēmumu, Starptautiskais birojs ievēro attiecīgos noteikumus par personas datu aizsardzību, dienesta noslēpumu un likumīgajām konfidencialitātes interesēm.

Šā punkta otrajā daļā minētie noteikumi ir identiski visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam veselības jomā, Nolīgumam par lauksaimniecības produktu tirdzniecību un Nolīgumam par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu. Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina šos noteikumus Nolīguma vajadzībām.

5. Puses nekavējoties izpilda visus šķīrējtiesas lēmumus.

6. Protokola 10. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesa pēc pušu viedokļa saņemšanas lēmumā par lietas būtību nosaka pieņemamu termiņu, kurā jāizpilda tās lēmums saskaņā ar Protokola 10. panta 5. punktu, ņemot vērā pušu iekšējās procedūras.

IV.3. PANTS

Piemērojamie tiesību akti, interpretācijas noteikumi, mediators

1. Piemērojamie tiesību akti ir Nolīgums, Savienības tiesību akti, uz kuriem tajā dotas atsauces, kā arī jebkuras citas starptautisko tiesību normas, kas attiecas uz minēto tiesību instrumentu piemērošanu.
2. Šķīrējtiesa pieņem lēmumu saskaņā ar Protokola 7. pantā minētajiem interpretācijas noteikumiem.
3. Iepriekšēji lēmumi, ko strīdu izšķiršanas struktūra pieņem attiecībā uz kompensācijas pasākumu samērīgumu saskaņā ar citu divpusēju nolīgumu starp tiem, kas minēti protokola 11. panta 1. punktā, ir saistoši šķīrējtiesai.
4. Šķīrējtiesai nav atļauts lemt kā mediatoram vai *ex aequo et bono*.

IV.4. PANTS

Savstarpēji saskaņots risinājums vai citi iemesli šķīrējtiesas procedūras izbeigšanai

1. Puses jebkurā laikā var savstarpēji vienoties par strīda risinājumu. Par jebkuru šādu risinājumu tās kopīgi paziņo šķīrējtiesai. Ja risinājumam ir nepieciešams apstiprinājums saskaņā ar kādas puses atbilstīgām iekšējām procedūrām, paziņojumā norāda attiecīgo prasību, un šķīrējtiesas procedūru aptur. Ja šāds apstiprinājums nav vajadzīgs vai pēc paziņojuma par minētās iekšējās procedūras pabeigšanu, šķīrējtiesas procedūru izbeidz.
2. Ja šķīrējtiesas procedūras gaitā prasītājs rakstiski informē šķīrējtiesu, ka nevēlas turpināt šķīrējtiesas procedūru, un ja dienā, kad šķīrējtiesa saņem šo paziņojumu, atbildētājs šķīrējtiesas procedūrā vēl nav veicis nekādus pasākumus, šķīrējtiesa izdod rīkojumu, kurā oficiāli reģistrē šķīrējtiesas procedūras izbeigšanu. Šķīrējtiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, kas jāsedz prasītājam, ja to pamato minētās puses rīcība.
3. Ja pirms šķīrējtiesas lēmuma pieņemšanas šķīrējtiesa secina, ka šķīrējtiesas procedūras turpināšana ir kļuvusi bezjēdzīga vai neiespējama citu iemeslu dēļ, kas nav minēti 1. un 2. punktā, šķīrējtiesa informē puses par savu nodomu izdot rīkojumu par šķīrējtiesas procedūras izbeigšanu.

Pirmo daļu nepiemēro, ja ir neatrisināti jautājumi, par kuriem var būt nepieciešams lemt, un ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir lietderīgi.

4. Šķīrējtiesa nosūta pusēm šķīrējtiesas procedūras izbeigšanas rīkojuma vai šķīrējtiesnešu parakstīta lēmuma, kas pieņemts, pusēm vienojoties, kopiju. IV.2. panta 2. līdz 5. punktu piemēro šķīrējtiesas lēmumiem, kas pieņemti, pusēm savstarpēji vienojoties.

IV.5. PANTS

Šķīrējtiesas lēmuma labošana

1. 30 dienu laikā pēc šķīrējtiesas lēmuma saņemšanas puse, ar Starptautiskā biroja starpniecību paziņojot par to otrai pusei un šķīrējtiesai, var lūgt šķīrējtiesu labot šķīrējtiesas lēmuma tekstā jebkādas kļūdas aprēķinos, pārrakstīšanās vai drukas kļūdas vai līdzīgas kļūdas vai izlaidumus. Ja šķīrējtiesa uzskata, ka šis lūgums ir pamatots, tā veic labojumu 45 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Lūgumam nav apturoša spēka attiecībā uz IV.2. panta 6. punktā paredzēto termiņu.
2. Šķīrējtiesa 30 dienu laikā pēc sava lēmuma paziņošanas pēc savas iniciatīvas var veikt šā panta 1. punktā minētos labojumus.
3. Labojumus, kas minēti šā panta 1. punktā, veic rakstiski, un tie ir lēmuma neatņemama sastāvdaļa. Piemēro IV.2. panta 2. līdz 5. punktu.

IV.6. PANTS

Šķīrējtiesnešu honorāri

1. IV.7. pantā minētie honorāri ir samērīgi, ņemot vērā lietas sarežģītību, šķīrējtiesnešu veltīto laiku un visus citus attiecīgos apstākļus.
2. Izveido un vajadzības gadījumā atjaunina sarakstu ar dienas atlīdzību un maksimālo un minimālo stundu skaitu, kas ir kopīgs visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam veselības jomā, Nolīgumam par lauksaimniecības produktu tirdzniecību un Nolīgumam par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu. Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina šo sarakstu Nolīguma vajadzībām.

IV.7. PANTS

Tiesāšanās izdevumi

1. Katra puse sedz savus tiesāšanās izdevumus un pusi no šķīrējtiesas izdevumiem.
2. Šķīrējtiesa, lemjot par lietas būtību, nosaka savus izdevumus. Minētajos izdevumos ietver tikai:
 - a) šķīrējtiesnešu honorārus, kas jānorāda atsevišķi katram šķīrējtiesnesim un ko nosaka pati šķīrējtiesa saskaņā ar IV.6. pantu;
 - b) šķīrējtiesnešu ceļa un citus izdevumus un

c) Starptautiskā biroja honorārus un izdevumus.

3. Šā panta 2. punktā minētie izdevumi ir samērīgi, ņemot vērā strīda apmēru, strīda sarežģītību, laiku, ko šķīrējtiesneši un visi šķīrējtiesas ieceltie eksperti ir tam veltījuši, un visus citus būtiskus apstākļus.

IV.8. PANTS

Iemaksa izdevumu segšanai

1. Šķīrējtiesas procesa sākumā Starptautiskais birojs var lūgt puses iemaksāt vienādu summu kā avansu IV.7. panta 2. punktā minēto izmaksu segšanai.

2. Šķīrējtiesas procesa laikā Starptautiskais birojs var no pusēm pieprasīt veikt iemaksas papildus šā panta 1. punktā minētajai iemaksai.

3. Visas summas, ko puses iemaksājušas saskaņā ar šo pantu, pārskaita Starptautiskajam birojam, un tas šīs summas izmaksā, lai segtu faktiskos izdevumus, tajā skaitā un it īpaši šķīrējtiesnešu honorārus un Starptautiskā biroja atlīdzības.

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

V.1. PANTS

Grozījumi

Apvienotā komiteja ar lēmumu var pieņemt šā papildinājuma grozījumus.

NOLĪGUMA STARP
EIROPAS KOPIENU UN ŠVEICES KONFEDERĀCIJU
PAR GAISA TRANSPORTU
VALSTS ATBALSTA PROTOKOLS

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk “Savienība”,

no vienas puses, un

ŠVEICES KONFEDERĀCIJA, turpmāk “Šveice”,

no otras puses,

turpmāk katra atsevišķi saukta “Līgumslēdzēja puse” un abas kopā – “Līgumslēdzējas puses”,

TIECOTIES stiprināt un padziļināt Šveices un tās uzņēmumu dalību Savienības iekšējā tirgū, kurā Šveice piedalās, pamatojoties uz Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā (turpmāk “Nolīgums”),

ATZĪSTOT, ka pienācīgai darbībai un viendabībai iekšējā tirgus jomās, kurās piedalās Šveice, ir vajadzīgi vienlīdzīgi konkurences apstākļi Šveices un Savienības uzņēmumu starpā, pamatojoties uz materiāltiesiskajām un procesuālajām normām, kas ir līdzvērtīgas tām, kuras piemēro iekšējā tirgū attiecībā uz valsts atbalstu,

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT Līgumslēdzēju pušu autonomiju un to iestāžu lomu un kompetenci un, ciktāl tas attiecas uz Šveici, to principu ievērošanu, kas izriet no tās konstitucionālās kārtības, arī tiešās demokrātijas, varas dalīšanas un federālisma,

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

1. PANTS

Mērķi

Šā Protokola mērķi ir nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus Savienības un Šveices uzņēmumu konkurencei tajās iekšējā tirgus jomās, uz kurām attiecas Nolīguma darbības joma, un garantēt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, nosakot materiāltiesiskās un procesuālās normas par valsts atbalstu.

2. PANTS

Saistība ar Nolīgumu

1. Šis protokols un tā pielikumi ir Nolīguma neatņemama daļa. Tie nemaina ne Nolīguma darbības jomu, ne mērķus.
2. Nolīguma 13. un 14. pantu atceļ.
3. Nolīguma 12. panta 2. punktu šā Protokola vajadzībām nepiemēro.

3. PANTS

Valsts atbalsts

1. Ja vien Nolīgums neparedz ko citu, ar to nav saderīgs nekāds atbalsts, ko Šveice vai Savienības dalībvalsts piešķir vai jebkādā citā veidā sniedz no valsts līdzekļiem, un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tas ietekmē tirdzniecību starp Līgumslēdzējām pusēm šā Nolīguma darbības jomā.
2. Ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību ir saderīgs un tādēļ nav aizliegts:
 - a) sociāls atbalsts, ko piešķir individuāliem patērētājiem ar noteikumu, ka to piešķir bez diskriminācijas attiecībā uz konkrēto ražojumu izcelsmi;
 - b) atbalsts, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi;
 - c) pasākumi, kas izklāstīti I pielikuma A iedaļā.
3. Tālāk norādīto var uzskatīt par saderīgu ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību:
 - a) atbalstu, kas veicina ekonomikas attīstību apgabalos, kur dzīves līmenis ir ārkārtīgi zems vai kur valda liels bezdarbs;
 - b) atbalstu, kas veicina kāda svarīga projekta īstenošanu visas Eiropas interesēs vai Līgumslēdzēju pušu kopīgās interesēs vai kas novērš nopietnus traucējumus kādas Savienības dalībvalsts vai Šveices ekonomikā;

- c) atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem tiktāl, ka tas būtu pretrunā Līgumslēdzēju pušu interesēm;
 - d) atbalstu, kas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, ja tāds atbalsts neiespaido tirdzniecības apstākļus un konkurenci tiktāl, ka tas būtu pretrunā Līgumslēdzēju pušu interesēm;
 - e) atbalsta kategorijas, kas noteiktas I pielikuma B iedaļā.
4. Atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar I pielikuma C iedaļu, uzskata par saderīgu ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību un atbrīvo no 4. pantā noteiktajām paziņošanas prasībām.
5. Uz atbalstu, ko piešķir uzņēmumiem, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi vai kas darbojas kā dalībvalstu fiskāli monopoli, attiecas šajā Protokolā ietvertie noteikumi, ciktāl šo noteikumu piemērošana *de iure* vai *de facto* netraucē veikt tiem uzticētos konkrētos uzdevumus. Tirdzniecības attīstību nedrīkst ietekmēt tādā mērā, lai tā būtu pretrunā ar Līgumslēdzēju pušu interesēm.
6. Šo Protokolu nepiemēro atbalstam, ja summa, kas piešķirta vienam uzņēmumam par darbībām, uz kurām attiecas Nolīguma darbības joma, ir *de minimis* atbalsts, kā noteikts I pielikuma D iedaļā.
7. Apvienotā komiteja var nolemt atjaunināt I pielikuma A un B iedaļu, precizējot pasākumus, kas ir saderīgi ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību, vai atbalsta kategorijas, kuras var uzskatīt par saderīgām.

4. PANTS

Pārraudzība

1. Piemērojot 1. pantu, Savienība saskaņā ar kompetenču sadalījumu starp Savienību un tās dalībvalstīm un Šveice saskaņā ar savu konstitucionālo kompetenču kārtību uzrauga valsts atbalsta noteikumu piemērošanu to attiecīgajā teritorijā saskaņā ar šo Protokolu.
2. Šā protokola īstenošanas nolūkā Savienība uztur valsts atbalsta uzraudzības sistēmu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 93., 106., 107. un 108. pantu, kas papildināts ar Savienības tiesību aktiem valsts atbalsta jomā, un Savienības tiesību aktiem par valsts atbalstu gaisa transporta nozarē, kas uzskaitīti II pielikuma A iedaļas 1. punktā.
3. Lai īstenotu šo Protokolu, Šveice piecu gadu laikā pēc šā Protokola stāšanās spēkā izveido un uztur valsts atbalsta uzraudzības sistēmu, kas vienmēr nodrošina tādu uzraudzības un izpildes panākšanas līmeni, kas ir līdzvērtīgs Savienībā piemērotajam līmenim, kā noteikts 2. punktā, tajā skaitā:
 - a) neatkarīgu uzraudzības iestādi un
 - b) procedūras, kuru uzdevums ir nodrošināt, ka uzraudzības iestāde pārskata atbalsta saderību ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tajā skaitā:
 - i) iepriekšēja paziņošana uzraudzības iestādei par plānoto atbalstu;
 - ii) paziņotā atbalsta novērtējums, ko veic uzraudzības iestāde, un tās kompetence pārskatīt nepaziņotu atbalstu;
 - iii) atbalsta, ko uzraudzības iestāde uzskata par nesaderīgu ar iekšējā tirgus pareizu darbību, apstrīdēšana kompetentajā tiesu iestādē, apturot tā darbību no brīža, kad tiesību akts ir apstrīdams, un
 - iv) piešķirtā atbalsta, kas atzīts par nesaderīgu ar iekšējā tirgus pareizu darbību, atgūšana, ieskaitot procentus.

4. Saskaņā ar Šveices konstitucionālo kompetenču kārtību 3. punkta b) apakšpunkta iii) un iv) punktu nepiemēro Šveices Federālās asamblejas vai Šveices Federālās padomes aktiem.

5. Ja Šveices uzraudzības iestāde nevar apstrīdēt Šveices Federālās asamblejas vai Šveices Federālās padomes atbalstu tiesu iestādē tās kompetences ierobežojumu dēļ saskaņā ar Šveices konstitucionālo kārtību, tā visos konkrētajos gadījumos apstrīd šo atbalstu, ko piemēro citas iestādes. Ja tiesu iestāde konstatē, ka minētais atbalsts nav saderīgs ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību, kompetentās Šveices tiesu un administratīvās iestādes, izvērtējot, vai šo atbalstu piemērot attiecīgajā lietā, ņem vērā šo konstatējumu.

5. PANTS

Pastāvošs atbalsts

1. Protokola 4. panta 3. punkta b) apakšpunktu nepiemēro pastāvošam atbalstam, arī atbalsta shēmām un individuālam atbalstam.

2. Šajā protokolā pastāvošais atbalsts ietver atbalstu, kas piešķirts pirms šā Protokola stāšanās spēkā un piecu gadu laikā pēc tā stāšanās spēkā.

3. Divpadsmit mēnešu laikā pēc uzraudzības sistēmas izveides saskaņā ar 4. panta 3. punktu uzraudzības iestāde iegūst pārskatu par pastāvošajām atbalsta shēmām, uz kurām attiecas Nolīguma darbības joma un kuras joprojām ir spēkā, un veic šo shēmu *prima facie* novērtējumu saskaņā ar 3. pantā noteiktajiem kritērijiem.
4. Uzraudzības iestāde pastāvīgi pārskata visas Šveicē pastāvošās atbalsta shēmas attiecībā uz to saderību ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību saskaņā ar 5., 6. un 7. punktu.
5. Ja uzraudzības iestāde uzskata, ka pastāvoša atbalsta shēma nav vai vairs nav saderīga ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tā informē kompetentās iestādes par pienākumu ievērot šo Protokolu. Ja šāda atbalsta shēma tiek grozīta vai izbeigta, kompetentās iestādes par to informē uzraudzības iestādi.
6. Ja uzraudzības iestāde uzskata, ka kompetento iestāžu veiktie pasākumi ir piemēroti, lai nodrošinātu atbalsta shēmas saderību ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tā šos pasākumus publicē.
7. Neatkarīgi no šā panta 1. punkta, ja uzraudzības iestāde uzskata, ka atbalsta shēma joprojām nav saderīga ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību, uzraudzības iestāde publicē savu novērtējumu un visos konkrētajos gadījumos apstrīd minētās atbalsta shēmas piemērošanu saskaņā ar 4. panta 3. punkta b) apakšpunkta iii) punktu un 4. panta 5. punktu.
8. Šā protokola vajadzībām, ja pastāvošā atbalsta shēma tiek grozīta tā, ka tas ietekmē atbalsta saderību ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību, atbalstu uzskata par jaunu atbalstu, un tāpēc uz to attiecas 4. panta 3. punkta b) apakšpunkts.

6. PANTS

Pārredzamība

1. Attiecībā uz atbalstu, kas piešķirts to teritorijā, Līgumslēdzējas puses nodrošina pārredzamību. Attiecībā uz Savienību pārredzamības pamatā ir materiāltiesiskās un procesuālās normas, ko Savienībā piemēro valsts atbalstam Nolīguma darbības jomā. Attiecībā uz Šveici pārredzamības pamatā ir materiāltiesiskās un procesuālās normas, kas ir līdzvērtīgas tām, kuras piemēro Savienībā par valsts atbalstu Nolīguma darbības jomā.
2. Katra Līgumslēdzēja puse savā teritorijā un ja vien šajā Protokolā nav paredzēts citādi, nodrošina, ka tiek publicēti:
 - a) piešķirtais atbalsts;
 - b) uzraudzības iestāžu atzinumi vai lēmumi;
 - c) tās kompetento tiesu iestāžu nolēmumi par atbalsta saderību ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību un
 - d) pamatnostādnes un paziņojumi, ko piemēro tās uzraudzības iestādes.

7. PANTS

Sadarbības noteikumi

1. Līgumslēdzējas puses sadarbojas un apmainās ar informāciju par valsts atbalstu, ievērojot to attiecīgos tiesību aktus un pieejamos resursus.
2. Valsts atbalsta materiāltiesisko normu vienveidīgai īstenošanai, piemērošanai un interpretācijai un to harmoniskai attīstībai:
 - a) Līgumslēdzējas puses sadarbojas un savstarpēji apspriežas par attiecīgajām pamatnostādnēm un paziņojumiem, kas minēti II pielikuma B iedaļā, un
 - b) Līgumslēdzēju pušu uzraudzības iestādes slēdz vienošanās par regulāru informācijas apmaiņu, arī par ietekmi uz pastāvošā atbalsta noteikumu piemērošanu.

8. PANTS

Apspriešanās

1. Pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses pieprasījuma Līgumslēdzējas puses Apvienotajā komitejā apspriežas par jautājumiem, kas saistīti ar šā Protokola īstenošanu.
2. Ja rodas notikumi, kas skar kādas Līgumslēdzējas puses svarīgas intereses un var ietekmēt šā Protokola darbību, Apvienotā komiteja pēc Līgumslēdzējas puses pieprasījuma 30 dienu laikā pēc šā pieprasījuma saņemšanas rīko attiecīgi augsta līmeņa sanāksmi šā jautājuma apspriešanai.

9. PANTS

Tiesību aktu integrācija

1. Neatkarīgi no 5. panta Institucionālajā protokolā, kas pievienots Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu (turpmāk "Institucionālais protokols"), 3. panta 4. un 6. punkta un 4. panta 2. un 3. punkta vajadzībām un lai garantētu juridisko noteiktību un tiesību aktu viendabību tajās iekšējā tirgus jomās, kurās Šveice piedalās saskaņā ar Nolīgumu, Šveice un Savienība nodrošina, ka Savienības tiesību akti, kas pieņemti jomās, uz kurām attiecas I pielikuma C un D iedaļa, kā arī II pielikuma A iedaļa, tiek iekļauti minētajos pielikumos iespējami drīz pēc to pieņemšanas.
2. Kad Savienība pieņem tiesību aktu jomā, uz kuru attiecas I pielikuma C un D iedaļa vai II pielikuma A iedaļa, tā ar Apvienotās komitejas starpniecību pēc iespējas drīzāk par to informē Šveici. Pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses pieprasījuma Apvienotā komiteja rīko viedokļu apmaiņu par šo jautājumu.
3. Apvienotā komiteja rīkojas saskaņā ar 1. punktu, pēc iespējas ātrāk pieņemot lēmumu grozīt I pielikuma C un D iedaļu, kā arī II pielikuma A iedaļu, tajā skaitā veic nepieciešamos pielāgojumus.
4. Ievērojot Institucionālā protokola 6. pantu, Apvienotās komitejas lēmumi, kas pieņemti saskaņā ar 3. punktu, stājas spēkā nekavējoties, bet nekādā gadījumā ne agrāk par dienu, kad attiecīgais Savienības tiesību akts kļūst piemērojams Savienībā.

10. PANTS

Stāšanās spēkā

1. Šo protokolu katra Līgumslēdzēja puse ratificē vai apstiprina saskaņā ar savām procedūrām. Katra Līgumslēdzēja puse paziņo otrai pusei par to iekšējo procedūru pabeigšanu, kas vajadzīgas, lai šis Protokols stātos spēkā.
2. Šis protokols stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc pēdējā paziņojuma par tālāk minētajiem dokumentiem:
 - a) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Institucionālais protokols;
 - b) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Grozošais protokols;
 - c) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Institucionālais protokols;
 - d) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Grozošais protokols;
 - e) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Institucionālais protokols;

- f) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Grozošais protokols;
- g) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Valsts atbalsta protokols;
- h) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību Grozošais protokols;
- i) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Institucionālais protokols;
- j) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Grozošais protokols;
- k) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā;
- l) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās;
- m) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā.

11. PANTS

Grozījumi un izbeigšana

1. Līgumslēdzējas puses var jebkurā laikā grozīt šo Protokolu, savstarpēji vienojoties.
2. Ja Nolīgumu izbeidz saskaņā ar Nolīguma 36. panta 3. punktu, šis Protokols zaudē spēku dienā, kas minēta Nolīguma 36. panta 4. punktā.
3. Ja Nolīgums zaudē spēku, tiek saglabātas tiesības un pienākumi, ko privātpersonas un uzņēmumi saskaņā ar Nolīgumu jau ir ieguvuši vai kas tiem saskaņā ar Nolīgumu jau noteikti pirms Nolīguma izbeigšanas dienas. Līgumslēdzējas puses savstarpējas vienošanās ceļā lemj, kā rīkoties attiecībā uz tiesībām, kuras tiek iegūtas.

Sagatavots (..) (..) angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, īru, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valodā, un visi teksti ir vienādi autentiski.

TO APLIECINOT, pilnvarotie ir parakstījuši šo Protokolu.

(Paraksta bloks, attiecīgi visās 24 ES valodās: “Eiropas Savienības vārdā –” un “Šveices Konfederācijas vārdā –”)

ATBRĪVOJUMI UN PASKAIDROJUMI

A IEDAĻA

**3. PANTA 2. PUNKTA C) APAKŠPUNKTĀ MINĒTIE PASĀKUMI,
KAS IR SADERĪGI AR IEKŠĒJĀ TIRGUS PIENĀCĪGU DARBĪBU**

Tālāk norādītie pasākumi ir saderīgi ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību, un uz tiem neattiecas

4. panta 3. punkta b) apakšpunkts:

(..).

B IEDAĻA

**3. PANTA 3. PUNKTA E) APAKŠPUNKTĀ MINĒTĀS ATBALSTA KATEGORIJAS, KO VAR
UZSKATĪT PAR SADERĪGĀM
AR IEKŠĒJĀ TIRGUS PIENĀCĪGU DARBĪBU**

Tālāk norādītās atbalsta kategorijas var uzskatīt par saderīgām ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību:

(..).

C IEDAĻA

3. PANTA 4. PUNKTĀ MINĒTIE GRUPU ATBRĪVOJUMI

Atbalstu uzskata par saderīgu ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību un atbrīvo no 4. pantā noteiktajām paziņošanas prasībām, ja to piešķir saskaņā ar materiāltiesiskajiem nosacījumiem, kas izklāstīti šādos noteikumos:

- (1) I un III nodaļa Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulā (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2023. gada 23. jūnija Regulu (ES) Nr. 2023/1315 (OV L 167, 30.6.2023., 1. lpp.);
- (2) 1.–6. pants Komisijas 2011. gada 20. decembra Lēmumā 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 7, 11.1.2012., 3. lpp.).

D IEDAĻA

3. PANTA 6. PUNKTĀ MINĒTAIS *DE MINIMIS* ATBALSTS

“*De minimis* atbalsts” nozīme atbilst definīcijai, kas sniegta Komisijas 2023. gada 13. decembra Regulā (ES) 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L, 2023/2831, 15.12.2023).

Attiecībā uz atbalstu, ko piešķir uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, “*de minimis* atbalsts” ir atbalsts tādā nozīmē, kāda tam ir Komisijas 2023. gada 12. decembra Regulā (ES) 2023/2832 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L, 2023/2832, 15.12.2023).

**4. PANTA 2. PUNKTĀ MINĒTIE VISPĀRĪGIE UN NOZARU TIESĪBU AKTI, KAS
PIEMĒROJAMI EIROPAS SAVIENĪBĀ**

A IEDAĻA

VISPĀRĪGI UN NOZARU TIESĪBU AKTI

- (1) Šajā protokolā un saskaņā ar 4. panta 2. punktu Savienība piemēro šādus aktus:
- a) Padomes Regula (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 248, 24.9.2015., 9. lpp.);
 - b) Komisijas Regula (EK) Nr. 794/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589 (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2016. gada 1. decembra Regulu (ES) Nr. 2016/2105 (OV L 327, 2.12.2016., 19. lpp.);
 - c) Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2023. gada 23. jūnija Regulu (ES) Nr. 2023/1315 (OV L 167, 30.6.2023., 1. lpp.);

- d) Komisijas Lēmums 2012/21/ES (2011. gada 20. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 7, 11.1.2012., 3. lpp.);
 - e) Komisijas Regula (ES) 2023/2831 (2023. gada 13. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L, 2023/2831, 15.12.2023);
 - f) Komisijas Regula (ES) 2023/2832 (2023. gada 13. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L, 2023/2832, 15.12.2023);
 - g) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1008/2008 (2008. gada 24. septembris) par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.).
- (2) Šā protokola vajadzībām un saskaņā ar 4. panta 3. punktu Šveice izveido un uztur valsts atbalsta uzraudzības sistēmu, kas vienmēr nodrošina tādu uzraudzības un izpildes panākšanas līmeni, kurš ir līdzvērtīgs Savienības piemērotajam līmenim, kā noteikts 4. panta 2. punktā un šīs iedaļas 1. punktā.

B IEDAĻA

EIROPAS KOMISIJAS PAMATNOSTĀDNES, PAZIŅOJUMI UN LĒMUMU PIEŅEMŠANAS PRAKSE

- (1) Šā protokola vajadzībām un saskaņā ar 4. panta 3. punktu Šveices uzraudzības iestāde un kompetentās tiesu iestādes Šveicē pienācīgi ņem vērā un, ciktāl iespējams, ievēro attiecīgās pamatnostādnes un paziņojumus, kas ir saistoši Eiropas Komisijai, kā arī tās lēmumu pieņemšanas praksi, nolūkā nodrošināt tādu uzraudzības un izpildes panākšanas līmeni, kas ir līdzvērtīgs Savienības līmenim.
 - (2) Eiropas Komisija paziņo Apvienotajai komitejai un publicē pamatnostādnes un paziņojumus, ko tā uzskata par būtiskiem saskaņā ar Nolīgumu.
-